Syddjurs KOMMUNE

Vidensgrundlag og forudsætninger

Visionsdannelse og planstrategi

Syddjurs Kommune, 2026

Indhold i vidensgrundlag

Vindensgrundlaget indeholder data og forudsætninger, som afsæt for visionen for Syddjurs Kommunes samlede udvikling og indholdet i planstrategien. Del 1 tegner et billede af indikatorer for kommunens samlede udvikling. Del 2 tegner et billede af kommunens arealer og forudsætninger for planstrategien - planen for kommune-planens revision.

Indikatorer, vidensgrundlag del 1

Introduktion	**s. 4**
Det gode liv i Syddjurs	s. 6
Erhvervslivet	s. 22
Klima og bæredygtighed	s. 30

Arealer og forudsætninger, vidensgrundlag del 2

Introduktion	**s. 34**
Arealerne i Syddjurs Kommune	s. 35
Beredskab og Bæredygtighed	s. 43
Grundlag for planstategi	s. 47
Kilder til del 2	Bagsiden

Del 1 - Vidensgrundlag

Udviklingen i Syddjurs

Udviklingen i Syddjurs Kommune formes af en række sammenhængende forhold. Borgernes trivsel og deltagelse i hverdags- og arbejdsliv, virksomhedernes vilkår og konkurrenceevne, adgangen til uddannelse og arbejdspladser samt kommunens natur- og landskabskvaliteter spiller alle en central rolle for, hvordan kommunen udvikler sig – og hvordan Syddjurs opleves som et attraktivt sted at bo, leve og drive virksomhed.

Præges af verden i forandring

Samtidig sker udviklingen i en tid præget af forandringer. Demografiske forskydninger, øget mobilitet, urbanisering og nye krav til bæredygtighed stiller nye spørgsmål til den kommunale udvikling. Det forstærker behovet for et solidt og fælles vidensgrundlag, som kan understøtte politiske prioriteringer og strategiske valg.

Viden til handling

I denne del præsenteres et udvalg af centrale nøgletal og indikatorer, der tilsammen giver et overblik over Syddjurs Kommunes aktuelle situation og udvikling. Fokus er på befolkning og bosætning, arbejdsmarked og erhvervsliv samt klima og bæredygtighed – områder, der hver især har stor betydning for kommunens langsigtede udvikling.

Udviklingen sættes i perspektiv gennem sammenligninger med nabokommuner, Business Region Aarhus og hele landet. På den måde tydeliggøres både Syddjurs Kommunes styrker og de områder, hvor udviklingen kalder på opmærksomhed.

Datagrundlaget bygger primært på de nyeste tilgængelige registerdata fra Danmarks Statistik samt øvrige relevante kilder.

Syddjurs KOMMUNE

Syddjurs Kommune i tal

Indbyggere i Syddjurs Kommune 2025:

44.418

Siden 2020 er der kommet 2,7 procent flere indbyggere.

Befolkningsudvikling i byer og landdistrikter 2020-2025:

EBELTOFT	1,7 %
HORNSLET	8,3 %
RØNDE	9,8 %
RYOMGÅRD	11,7 %
LANDDISTRIKTER	-1,6 %

Erhvervsuddannelse 2024:

39,2%

procent af de 30-69 årige har en erhvervsfaglig uddannelse.

Iværksættere 2021:-2023

333

Størstedelen af de 333 nystartede virksomheder er i branchen erhvervsservice.

Private arbejdspladser 2024:

10.759

ansatte i private virksomheder i Syddjurs Kommune. 4.423 er ansat i den offentlige sektor.

Udledning af drivhusgas 2018-2023:

-32%

Udledningen af drivhusgasser pr. indbygger i Syddjurs Kommune er reduceret med 32 procent siden 2018.

Det gode liv i Syddjurs

Kommunens ressourcebase

Borgerne er Syddjurs Kommunes stærkeste ressource. Det er deres uddannelse, jobmuligheder, økonomi, trivsel, sundhed, fritidsliv og engagement i lokale fællesskaber, der tilsammen former kommunens udvikling. Når borgerne trives, står kommunen stærkt – både som et sted at bo, arbejde og leve livet.

Kommunens muligheder for at skabe vækst, velfærd og sammenhængskraft udspringer af de liv, der leves i hverdagen: i hjemmene, skolerne, foreningerne og lokalsamfundene.

Det gode liv

I en tid præget af store forandringer – både globalt og lokalt – fylder borgernes livskvalitet mere end nogensinde. Demografiske forskydninger, urbanisering og øget geopolitisk uro betyder, at mange søger tryghed, nærhed og stærke fællesskaber tæt på hvor de bor. Realdanias meget omfattende undersøgelse af danskernes livskvalitet viser bl.a., at sociale relationer, gode naboer og lokalområdet i det hele taget spiller en meget vigtig rolle for livskvaliteten. Undersøgelsen viser iøvrigt også, at postnummeret 8420 Knebel er det område i hele Danmark, der scorer højest på livskvalitet.

Et stærkt lokalsamfund er altså en afgørende del af borgernes trivsel og af kommunens attraktivitet.

Status i Syddjurs Kommune

Dette afsnit giver et samlet billede af borgernes livsvilkår i Syddjurs Kommune og følger udviklingen inden for en række centrale områder: befolkning, uddannelse, beskæftigelse, sundhed, indkomst og deltagelse i fællesskaber. Udviklingen sammenlignes med de øvrige østjyske kommuner og med landsgennemsnittet for at vise, hvor Syddjurs står stærkt, og hvor der er udfordringer, der kræver opmærksomhed.

Syddjurs Kommune vokser

Flere børn frem mod 2035

Siden 2020 har Syddjurs Kommune fået 1.200 flere indbyggere. Befolkningsvæksten drives af nettotilflytning fra andre kommuner og indvandring fra udlandet, mens færre nyfødte end døde bidrog negativt til indbyggertallet. De kommende ti år forventes antallet af børn og unge i Syddjurs Kommune dog at stige - i modsætning til i resten af landet.

Vækst i byer og mod syd

Væksten i kommunens indbyggertal sker primært i kommunens sydlige del og i byerne. Blandt de lidt større byer har Hornslet og Rønde tilsammen fået næsten 800 flere indbyggere på fem år. I Knebel er der kommet 80 ekstra indbyggere, svarende til en vækst på mere end 13 procent.

Flere pendlere

Udvekslingen af arbejdskraft med andre kommuner, primært Aarhus og Norddjurs, bliver ved at vokse. De beskæftigede i Syddjurs har gennemsnitligt næsten 10 km længere på arbejde end Aarhusianerne.

4 ud af 10 er faglært

39 procent af de 30-69 årige i Syddjurs Kommune har en erhvervsfaglig uddannelse. Det er over gennemsnittet for de østjyske kommuner, men på niveau med mange andre kommuner uden for de store byer.

Indbyggere, areal og urbanisering 2025

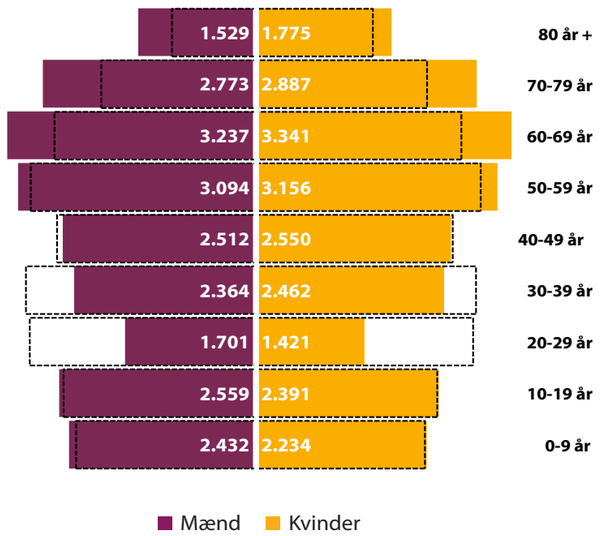
Tabellen viser kommunens indbyggertal 4. kvartal 2025, samt kommunens areal, befolkningstæthed og andelen af indbyggere, der bor i byområder (mere end 200 indbyggere).

	Syddjurs Kommune	Hele landet
Indbyggere	44.418	6.019.866
Areal, km²	690	42.956
Befolkningstæthed, indbyggere/km²	64	140
Andel indbyggere i byområder (mere end 200 indbyggere)	73%	89%

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

Befolkning fordelt på alder 2025

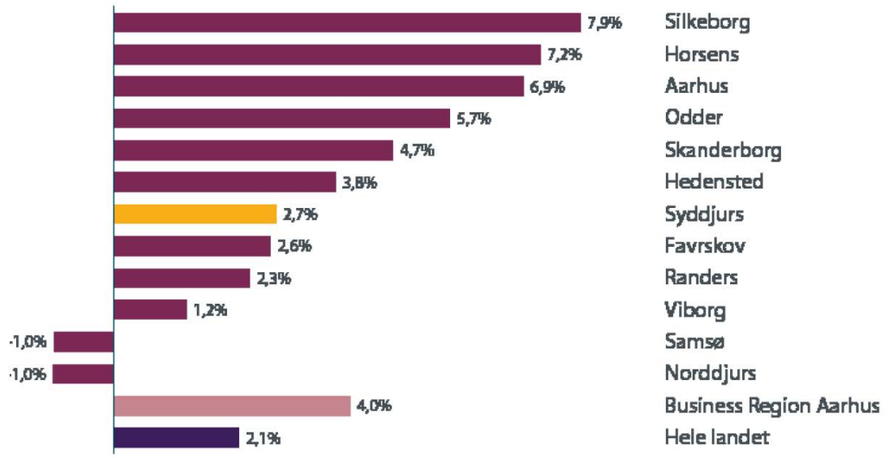
Figuren viser kommunens befolkning fordelt på alder og køn. De stiplede sorte linjer viser fordelingen på landsplan.

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

Befolkningsudvikling 2020-2025

Figuren viser udviklingen i antal indbyggere i kommunen fra 4. kvartal 2020 til 4. kvartal 2025.

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

Befolkningsudvikling fordelt på aldersgruppe

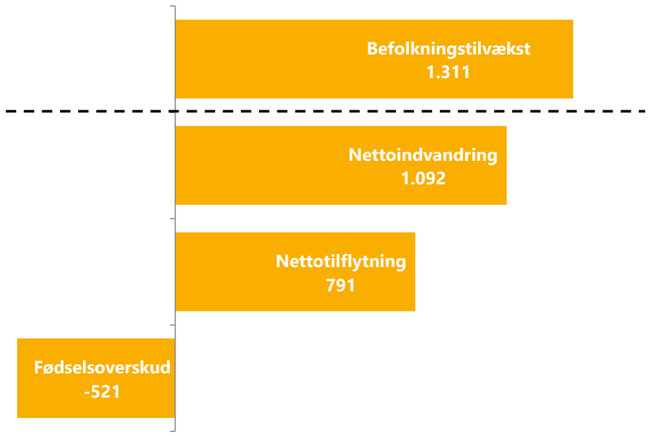
Figuren viser befolkningsudviklingen 2015-2025 og den forventede befolkningsudvikling 2025-2035 fordelt på aldersgrupper i kommunen, Business Region Aarhus og i hele landet.

	Befolkningsudvikling 2015-2025				Forventet befolkningsudvikling 2025-2035			
Aldersgruppe	0 -19	20 - 69	70+	I alt	0 -19	20 - 69	70+	I alt
Syddjurs Kommune	-1%	0%	39%	6%	6%	-2%	16%	4%
Business Region Aarhus	1%	7%	36%	9%	6%	4%	22%	7%
Hele landet	-2%	4%	29%	6%	-1%	-1%	18%	2%

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

Befolkningsregnskab 2020-2025

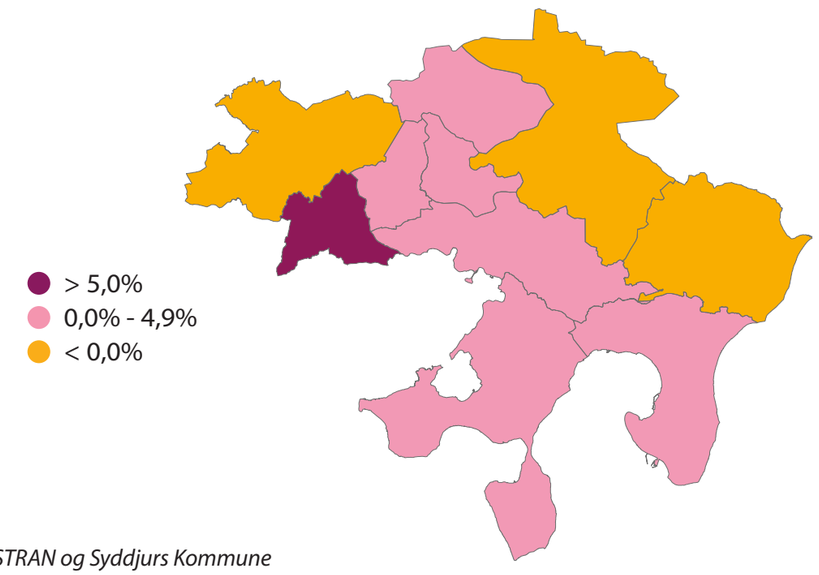
Diagrammet viser, hvordan fødselsoverskud, nettotilflytning og nettoindvandring har bidraget til befolkningsudviklingen i kommunen i perioden 2020-2025.

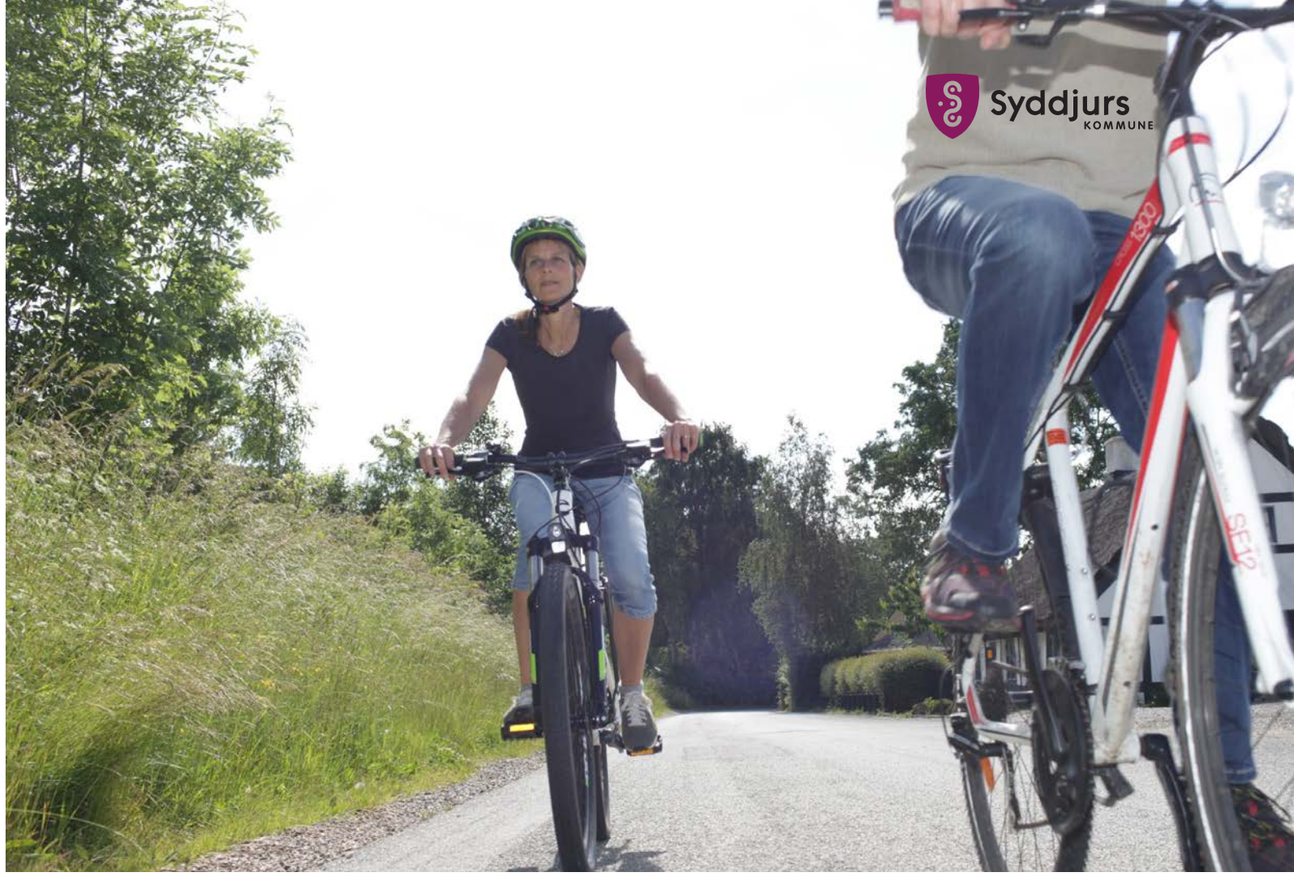
Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

Befolkningsudvikling skoledistrikter 2020-2024

Kortet viser udviklingen i indbyggertallet 2020-2024 i kommunens skoledistrikter.

Kilde: STRAN og Syddjurs Kommune

Befolkningsudvikling byer

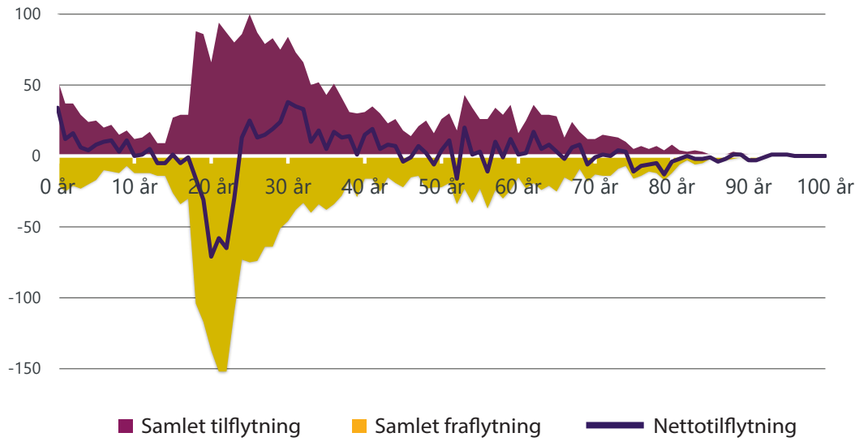
Tabellen viser udviklingen i antal indbyggere i kommunens større byer i perioden 2020-2025.

Byer	Befolkningsudvikling 2020-2025
Ebeltoft	1,7%
Hornslet	8,3%
Rønde	9,8%
Ryomgård	11,7%
Kolind	-0,9%
Mørke	4,3%
Ugelbølle	6,1%
Thorsager	4,4%
Pindstrup	-6,4%
Knebel	13,3%
Landdistrikter	-1,6%
Syddjurs Kommune	**2,7%**

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

Flytninger fordelt på alder 2024

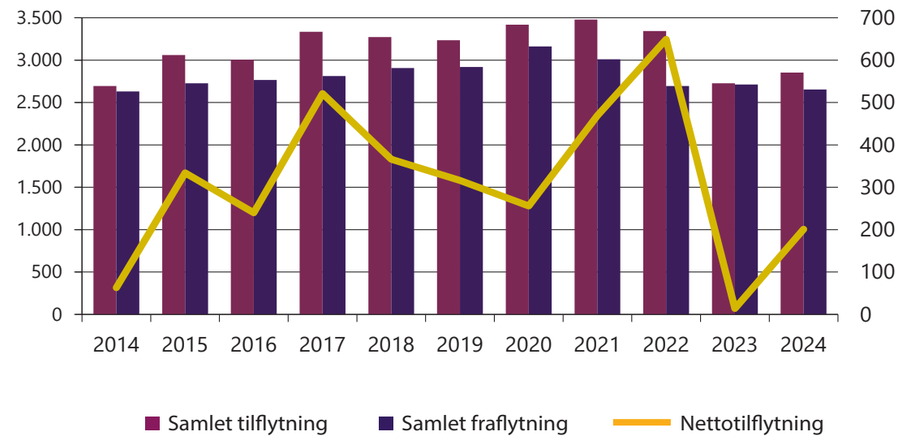
Figuren viser kommunens samlede til- og fraflytninger (inkl. ind- og udvandring), samt den resulterende nettotilflytning fordelt på alder.

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

Udvikling i flytninger 2014-2024

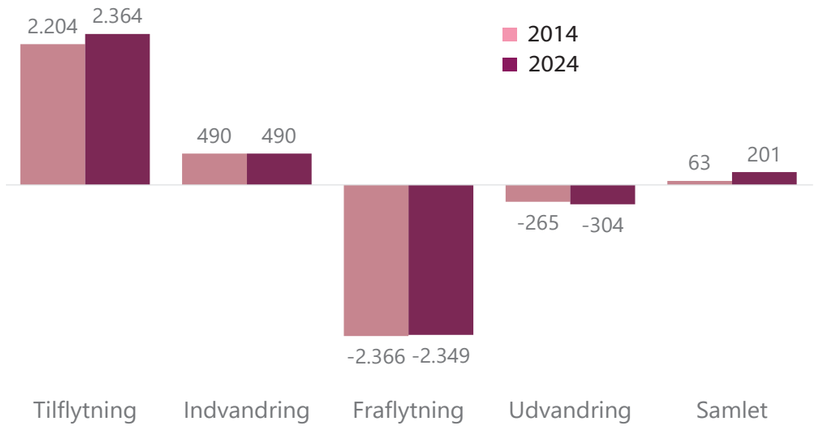
Figuren viser, på venstre akse, udviklingen 2014-2024 i samlet til- og fraflytning (inkl. ind- og udvandring) og, på højre akse, udviklingen i den samlede nettotilflytning.

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

Flyttemønstre 2014 og 2024

Diagrammet viser kommunens til- og fraflytning (til og fra andre kommuner i Danmark), ind- og udvandring (til og fra udlandet) og den resulterende samlede nettotilflytning.

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

Top 5 til- og fraflytning

Tabellen viser, hvor kommunens tilflyttere kom fra, og hvor fraflytterne flyttede hen i perioden 2022-2024.

Top 5 tilflytning	Fra (kommune)	Antal tilflyttere 2022-2024	Andel af alle tilflyttere
	Fra Aarhus	3.440	47%
	Fra Norddjurs	840	12%
	Fra Randers	440	6%
	Fra København	292	4%
	Fra Favrskov	232	3%
Top 5 fraflytning	**Til (kommune)**	**Antal fraflyttere 2022-2024**	**Andel af alle fraflyttere**
	Til Aarhus	2.864	40%
	Til Norddjurs	1.114	16%
	Til Randers	691	10%
	Til København	232	3%
	Til Favrskov	214	3%

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

Pendlingsmønster 2019 og 2024

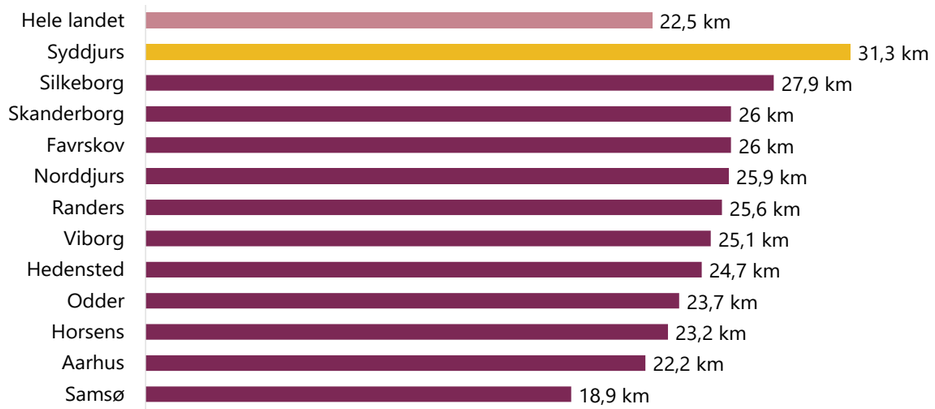
Tabellen viser udviklingen i kommunens ind- og udpendling, og hvor meget pendling fylder blandt henholdsvis kommunens arbejdspladser og borgere.

		2019	2024	2019-2024
Indpendling	Antal	5.367	5.302	-1,2%
	I procent af antal arbejdspladser	35,2%	34,9%	-0,3 pct.point
Udpendling	Antal	11.125	11.936	7,3%
	I procent af antal beskæftigede borgere	53,0%	54,7%	1,7 pct.point
Nettopendling		-5.758	-6.634	

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

Pendlingsafstand 2023

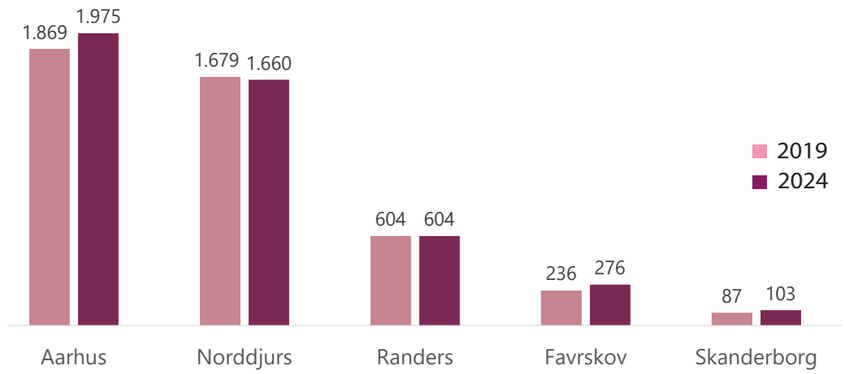
Figuren viser den gennemsnitlige pendlingsafstand (i km) fra hjem til arbejdssted for alle kommunens beskæftigede borgere.

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

Hvor kommer indpendlerne fra?

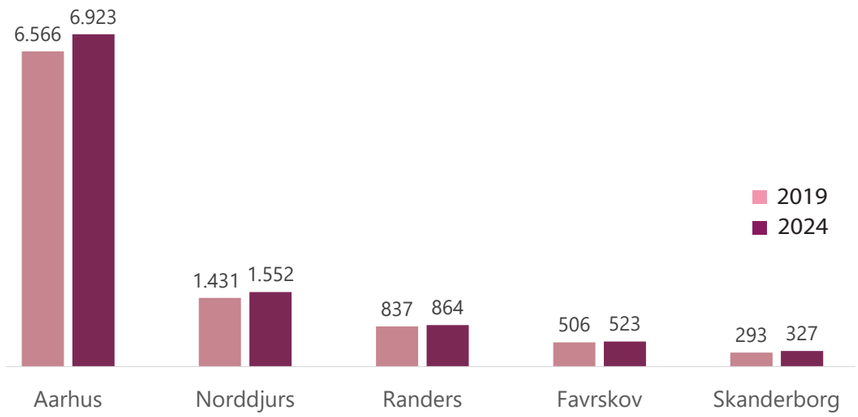
Figuren viser de fem kommuner, hvorfra der kom flest indpendlere i 2024, og hvordan udviklingen har været siden 2019.

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

Hvor tager udpendlerne hen?

Figuren viser de fem kommuner, hvortil flest af kommunens beskæftigede borgere pendlede i 2024, og hvordan udviklingen har været siden 2019.

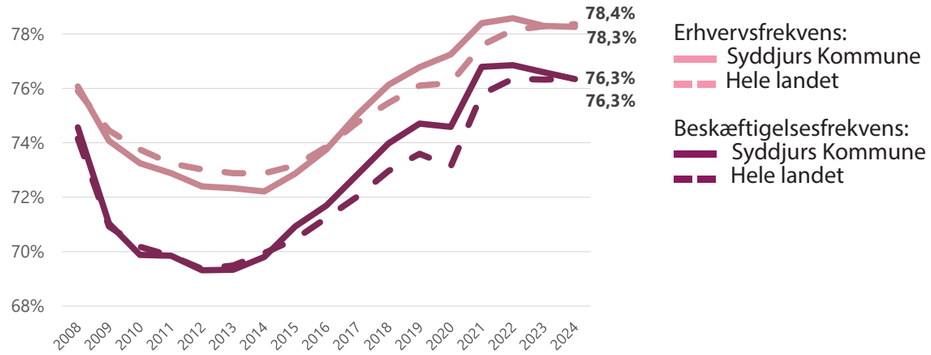

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

Erhvervs- og beskæftigelsesfrekvens 2008-2024

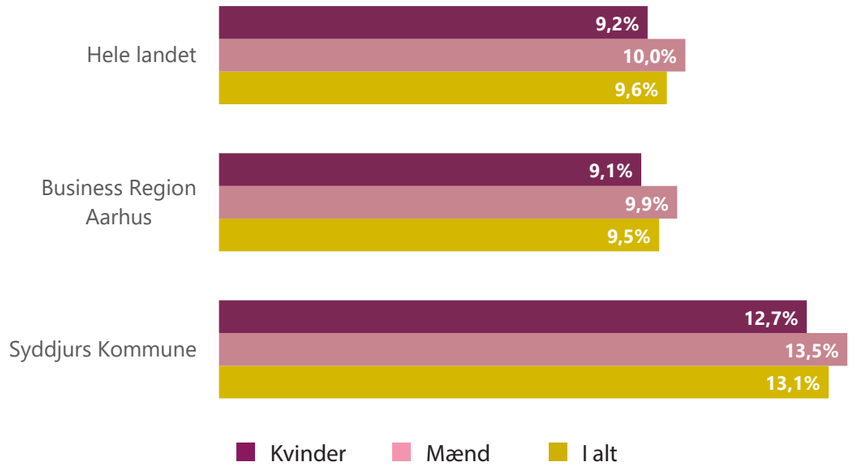
Figuren viser erhvervs- og beskæftigelsesfrekvens (i procent) i kommunen og i hele landet. Beskæftigelsesfrekvens angiver antal beskæftigede som andel af de 16-66-årige. Erhvervsfrekvens angiver antal beskæftigede og arbejdsløse (arbejdsstyrken) som andel af de 16-66-årige.

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

Unge hverken i job eller uddannelse 2023

Figuren viser andelen af unge (16-24 år) kvinder og mænd, der hverken er i arbejde eller i gang med en uddannelse.

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

Uddannelsesniveau 2024

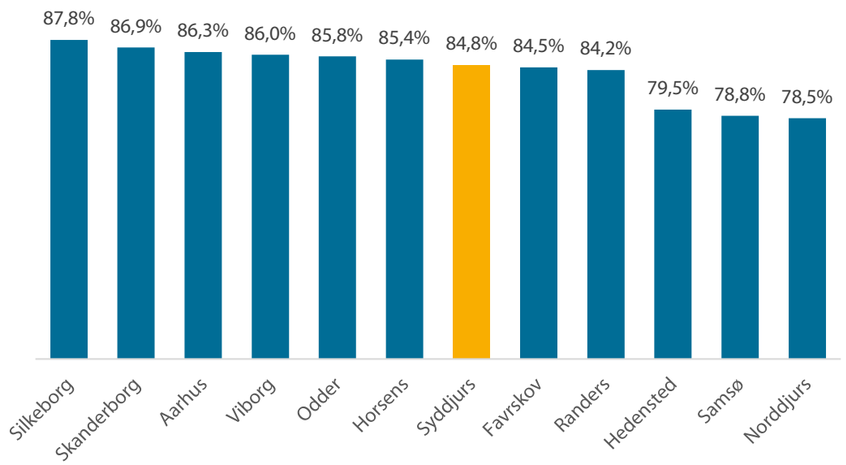
Tabellen viser uddannelsesniveauet for de 30-69 årige i kommunen, Business Region Aarhus og hele landet.

Uddannelse	Syddjurs Kommune	Business Region Aarhus	Hele landet
Grundskole og gymnasial	20,4%	20,3%	21,9%
Erhvervsfaglig	39,2%	33,7%	33,9%
Kort videregående	6,4%	6,8%	6,3%
Mellemlang videregående	20,5%	20,9%	19,4%
Lang videregående	13,5%	18,3%	18,5%

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

Andel der er i gang med en ungdomsuddannelse

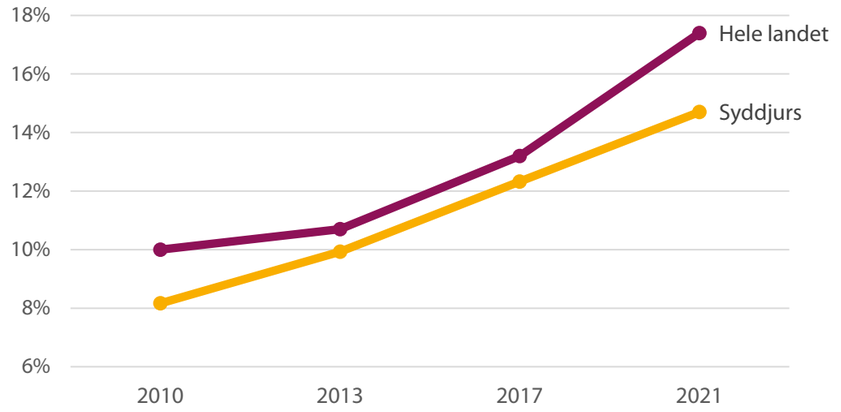
Figuren viser andel elever der er i gang med en ungdsomsuddannelse 1 år og 3 måneder efter de havde afgang fra 9. klasse fordelt på hvor de boede da de gik ud af 9. klasse.

Kilde: STRAN og Børne- og Undervisningsministeriet

Dårligt mentalt helbred 2010-2021

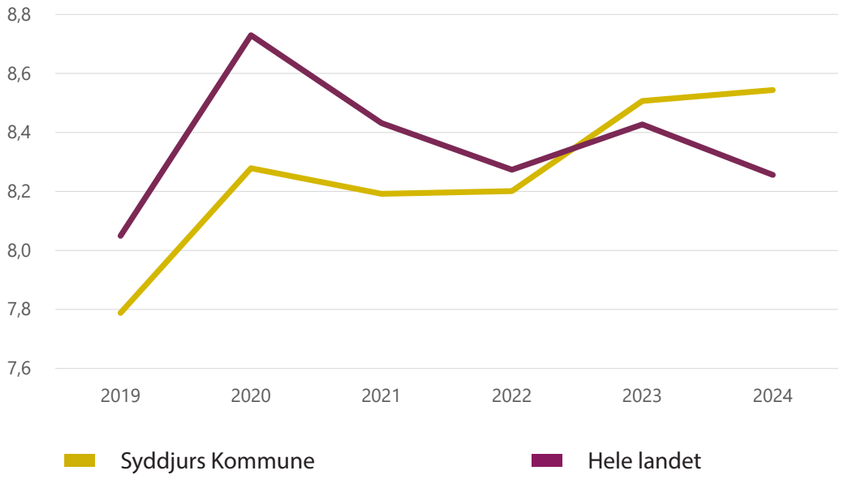
Figuren viser udviklingen i andel med en lav score på den mentale helbredsskala i Syddjurs Kommunen og i hele landet i perioden 2010-2021.

Kilde: STRAN og Den Nationale Sundhedsprofil

Udvikling i antal lægebesøg pr. indbygger 2015-2020

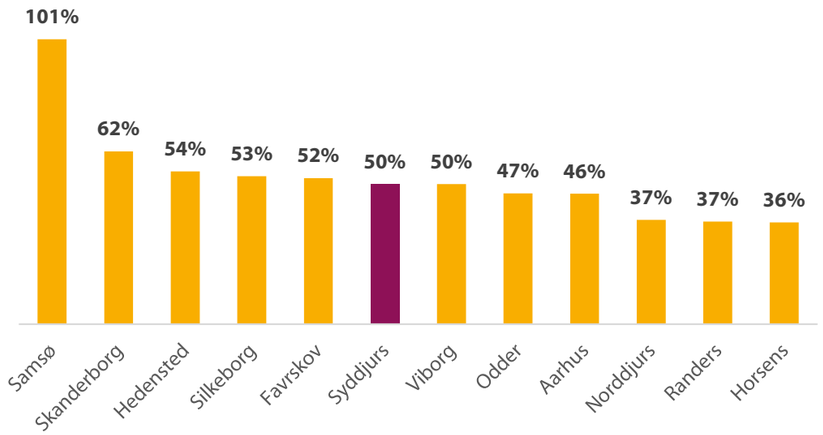
Figuren viser udviklingen i gennemsnitligt antal besøg hos praktiserende læge og speciallæge pr. indbygger i kommunen og hele landet.

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

Medlemsskab af idrætsforening

Figuren viser antal medlemskaber af en idrætsforening under DIF, DGI og Firmaidrætten sat i forhold til antal indbyggere i de østjyske kommuner i 2024.

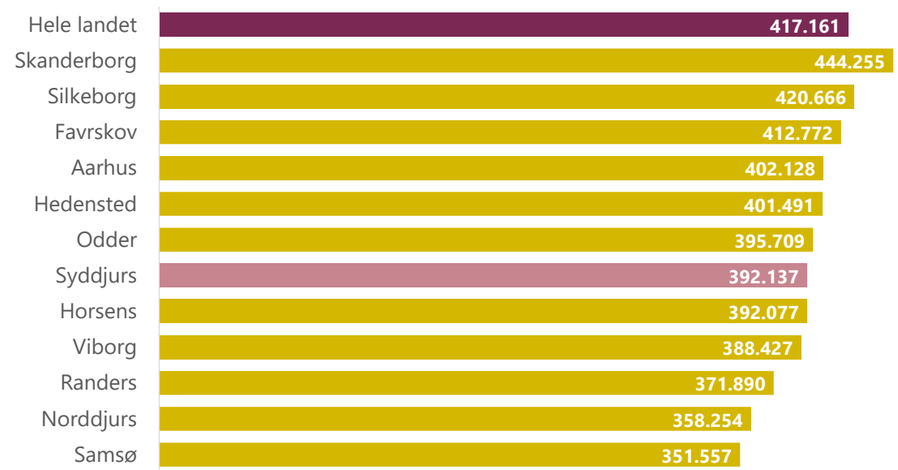

Kilde: STRAN og Centralt Foreningsregister

Indkomst pr. indbygger 2024

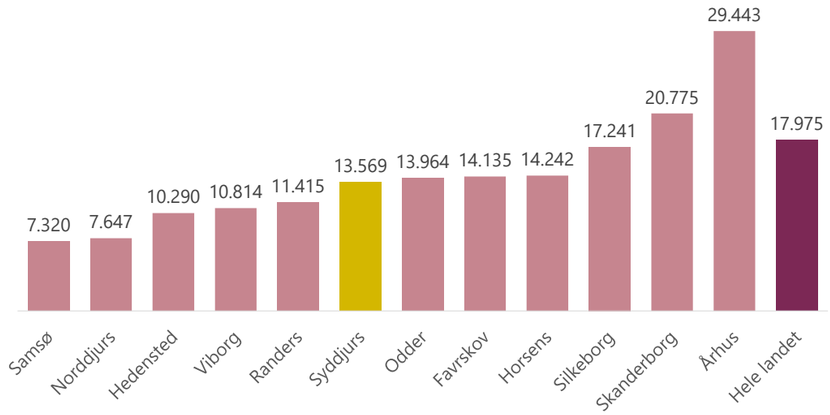
Figuren viser den gennemsnitlige indkomst pr. indbygger i kommunen og for hele landet.

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

Huspriser 2025

Figuren viser gennemsnitlige ejendomspriser (realiseret handelspris i kr. pr. m²) for parcel- og rækkehuse i 2. kvartal 2025 i kommuner og i hele landet.

Kilde: STRAN og Finans Danmark

Erhvervslivet

Grundlag for udvikling

Erhvervslivet er en central drivkraft for aktivitet, beskæftigelse og lokal udvikling i Syddjurs Kommune. Arbejdspladserne skaber ikke kun indkomst og økonomisk vækst, men er også afgørende for, hvor attraktiv kommunen er som bosætnings- og hverdagskommune. Et varieret og robust erhvervsliv bidrager til både stabilitet og fornyelse – og er tæt forbundet med borgernes muligheder for at leve og arbejde lokalt.

Virksomheder i forandring

Virksomhederne i Syddjurs Kommune opererer i en virkelighed præget af global konkurrence, teknologisk udvikling, grøn omstilling og stigende krav til omstillingsevne. Samtidig oplever mange brancher mangel på kvalificeret arbejdskraft, hvilket gør adgangen til kompetencer til en afgørende konkurrenceparameter.

Behovene er forskellige: Nogle virksomheder er afhængige af god infrastruktur og tilgængelighed, andre af adgang til viden, uddannelse og specialiserede kompetencer. Fælles for dem er behovet for stabile rammer, fleksibilitet og mulighed for at udvikle sig i takt med markedet.

Kommune og erhvervsliv

Et velfungerende samspil mellem kommune og erhvervsliv er en vigtig forudsætning for vækst og udvikling. Det gælder både i forbindelse med etablering, udvidelse og rekruttering – og i arbejdet med at tiltrække nye virksomheder og investeringer.

Dette afsnit belyser erhvervslivets struktur, udvikling og styrkepositioner i Syddjurs Kommune og sætter dem i perspektiv i forhold til nabokommuner og resten af landet.

Syddjurs KOMMUNE

Erhvervsstyrker bliver stærkere

Uændret antal arbejdspladser

Siden 2022 er den private beskæftigelse på landsplan vokset med 36.000 nye arbejdspladser. I Østjylland er antallet af private arbejdspladser i samme periode steget med 3.800, mens antal private arbejdspladser i Syddjurs Kommune er stort set uændret fra 2022 til 2024.

Energi/miljø i fremgang

Den uændrede beskæftigelse dækker over en meget stærk fremgang i beskæftigelsen inden for energi- og miljøområdet. Her er antal arbejdspladser vokset fra 154 til 238 på to år, svarende til en fremgang på 55 procent. Møbler/beklædning er sammen med Fødevarer og Turisme Syddjurs Kommunes stærkeste erhvervsmæssige specialiseringer.

Inden for turisme er antal arbejdspladser faldet de seneste par år, men der er stadig ca. 800 turismearbejdspladser i Syddjurs Kommune. Det skyldes blandt andet 1,2 mio årlige turistovernatninger i kommunen - det næsthøjeste antal blandt de østjyske kommuner.

333 iværksættere

De seneste tre år er der startet 333 nye reelle virksomheder i Syddjurs Kommune. Der blev startet flest nye virksomheder (79) inden for erhvervsområdet Erhvervsservice som bl.a. omfatter rådgivningsvirksomhed, advokater og revisorer. Information og Kommunikation er den branche, hvor der, set i forhold til branchens størrelse, er størst iværksætteraktivitet. To ud af tre iværksættere er stadig aktive tre år efter etablering.

Arbejdspladser 2024

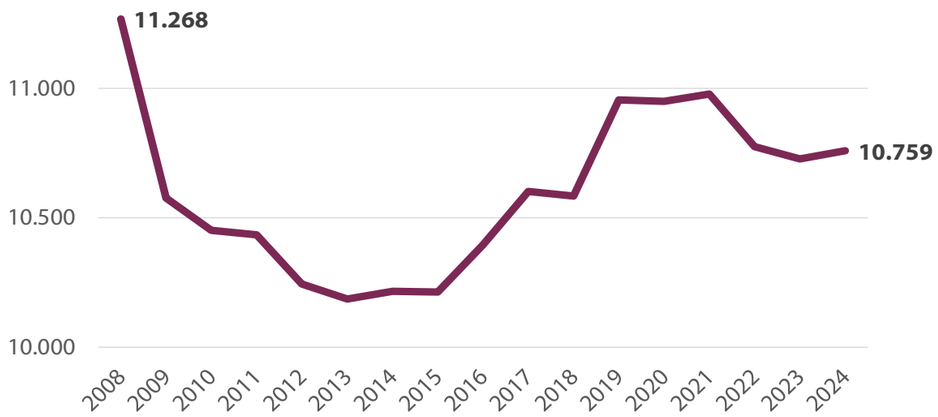
Tabellen viser antal arbejdspladser i kommunerne, herunder antal arbejdspladser i den private sektor. Tabellen viser også antal arbejdspladser pr. 100 indbyggere i alderen 25-64 år.

	Antal arbejdspladser		Arbejdspladser pr. 100 indb. (25-64 år)	
Kommune	Alle	Private	Alle	Private
Favrskov	20.623	14.997	83	61
Hedensted	23.676	18.900	97	78
Horsens	48.879	35.518	97	71
Norddjurs	15.782	10.715	89	60
Odder	8.260	6.168	72	54
Randers	42.703	28.453	83	55
Samsø	1.730	1.197	104	72
Silkeborg	44.527	32.896	87	65
Skanderborg	30.525	22.606	95	70
Syddjurs	15.182	10.759	72	51
Viborg	51.791	32.399	107	67
Aarhus	231.021	161.127	119	83
Business Region Aarhus	534.699	375.735	101	71
Hele landet	3.135.965	2.207.709	102	72

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

Udvikling i private arbejdspladser

Figuren viser udviklingen i antal private arbejdspladser i kommunen 2008-2024.

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

Udvikling i private arbejdspladser 2022-2024

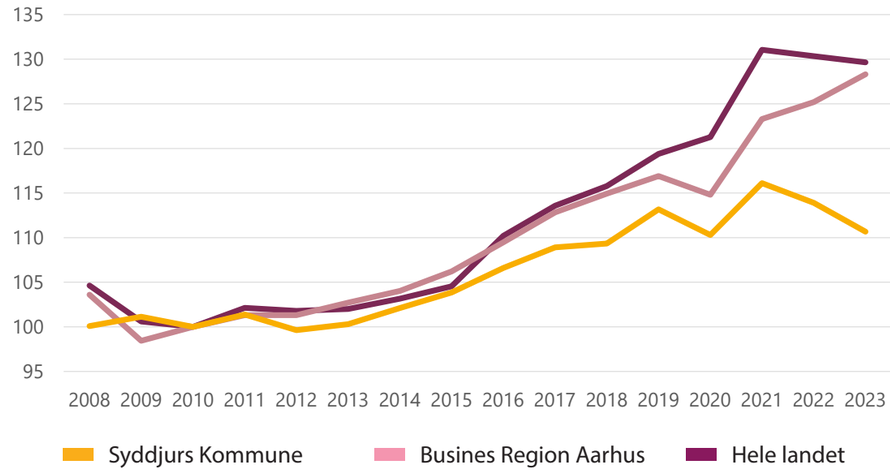
Figuren viser udviklingen i antal private arbejdspladser i kommuner, Business Region Aarhus og hele landet.

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

Udvikling i BNP 2008-2023

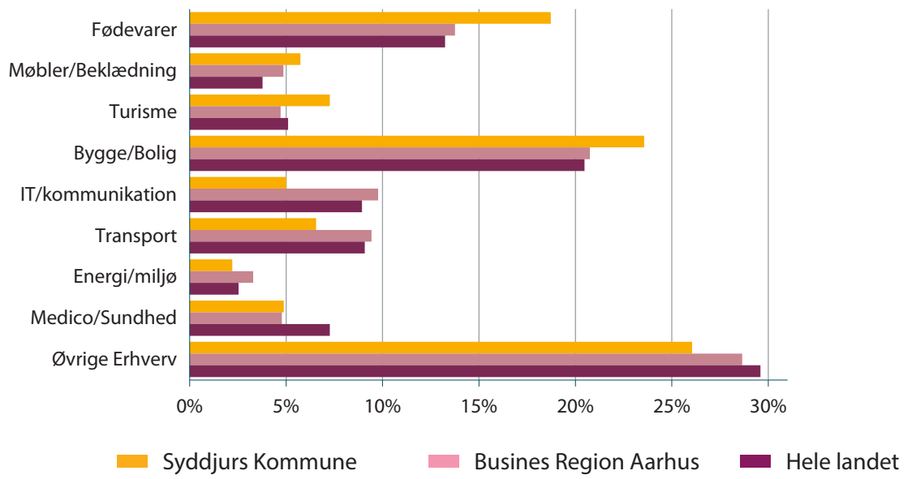
Figuren viser udviklingen i BNP (2010=100) i kommunen, Business Region Aarhus og hele landet.

Kilde: STRAN, Business Region Aarhus og Danmarks Statistik

Erhvervsstruktur 2024

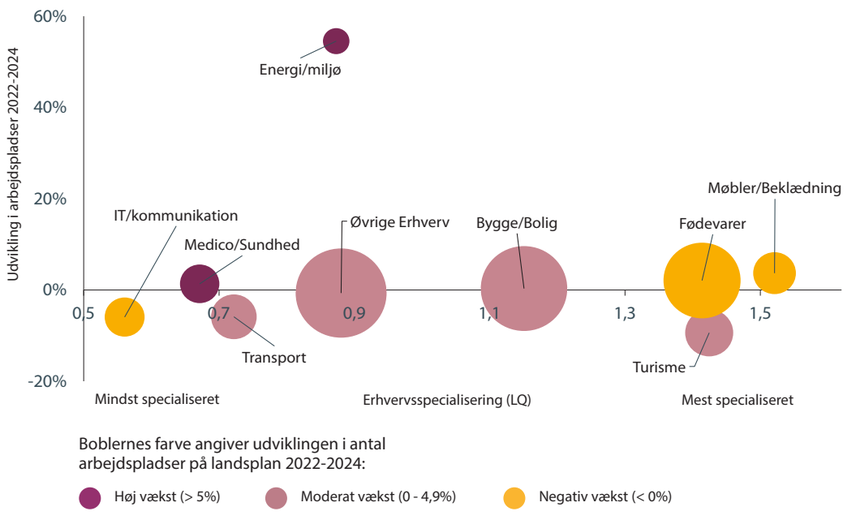
Figuren viser, hvordan de private arbejdspladser fordeler sig på erhvervsområder i kommunen, Business Region Aarhus og i hele landet.

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

Erhvervsspecialisering 2024

Boblediagrammet viser erhvervsspecaliseringen i form af lokaliseringskvotienten på den vandrette akse. På den lodrette akse vises udviklingen i antal arbejdspladser 2022-2024 i kommunen. Boblernes størrelse angiver antal arbejdspladser i kommunen inden for det givne erhvervsområde.

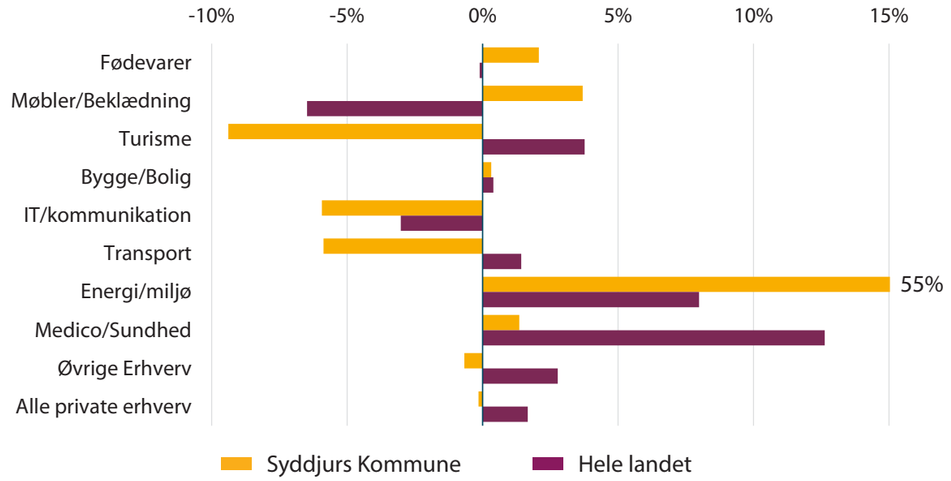

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

Erhvervsspecialiseringen måles ved den såkaldte lokaliseringskvotient (LQ), der opgør, hvor meget et givent erhvervsområde fylder i kommunens erhvervsliv i forhold til, hvor meget det fylder på landsplan. Er lokaliseringskvotienten højere end 1,0, har kommunen en erhvervsmæssig specialisering inden for området. En lokaliseringskvotient på fx 1,2 betyder, at det givne erhvervsområde fylder 20 procent mere i kommunen end i det samlede danske erhvervsliv.

Udvikling i erhvervsstruktur 2022-2024

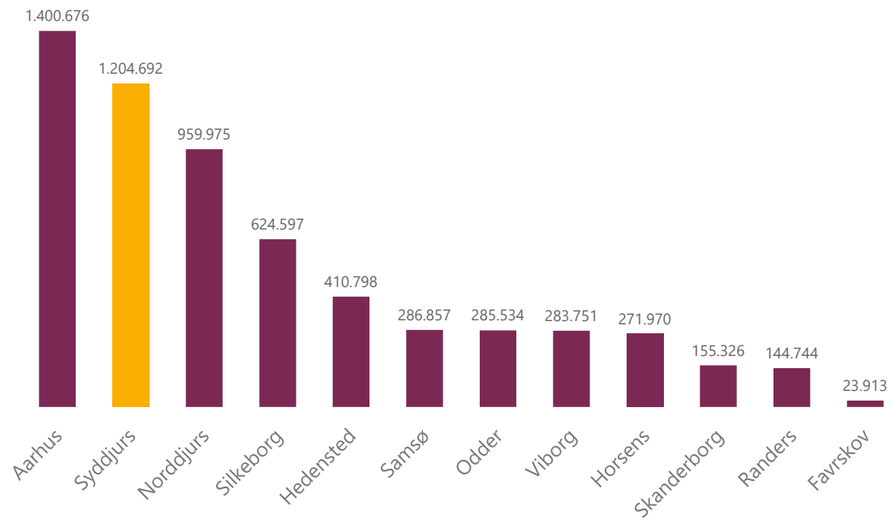
Figuren viser udviklingen i antal private arbejdspladser fordelt på erhvervsområder.

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

Turismeovernatninger 2024

Figuren viser antal overnatninger på kommercielle overnatningssteder i de østjyske kommuner i 2024.

Kilde: STRAN og VisitDenmark

Iværksættere

Tabellen viser antal iværksættere i 2022 og 2023 samt etableringsraten (nye virksomheder sat i forhold til eksisterende virksomheder) i 2023 i kommunerne, Business Region Aarhus og hele landet.

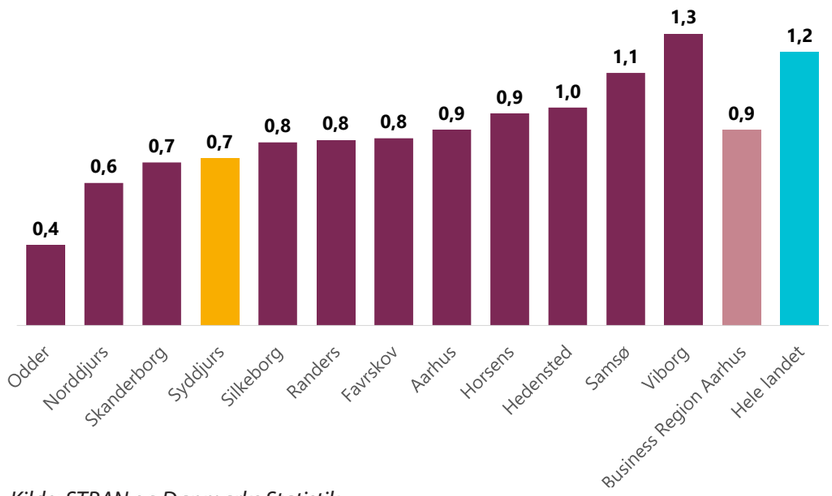
Iværksættere er nye virksomheder, der har aktivitet svarende til mindst et halvt årsværk.

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

Kommune	Iværksættere 2022	Iværksættere 2023	Etableringsrate 2023
Favrskov	125	121	3,4%
Hedensted	119	114	2,8%
Horsens	256	199	3,3%
Norddjurs	72	94	3,7%
Odder	49	55	3,3%
Randers	233	217	3,5%
Samsø	17	12	2,9%
Silkeborg	274	248	3,5%
Skanderborg	199	158	3,2%
Syddjurs	96	111	3,3%
Viborg	234	188	2,7%
Aarhus	1.022	1.037	3,6%
Business Region Aarhus	2.696	2.554	3,6%
Hele landet	16.140	16.171	3,9%

Jobskabelse pr. iværksætter

Figuren viser, hvor mange job der gennemsnitligt er skabt pr. iværksættervirksomhed tre år efter etablering, i de virksomheder der startede i årene 2018-2020. For enkeltmandsvirksomheder medregnes ejeren (og evt. medarbejdende ægtefælle) ikke.

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

Iværksætteres overlevelsesrate efter tre år

Figuren viser, hvor stor en andel af de nye virksomheder der startede i årene 2018-2020, der stadig eksisterer efter tre år.

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

Iværksættere fordelt på branche

Figuren viser udviklingen i etableringsraten 2021-2023 fordelt på brancher i kommunen og Business Region Aarhus og antal iværksættere 2021-2023 fordelt på brancher i kommunen.

Branche	Etableringsrate 2021-2023		Antal iværksættere Syddjurs Kommune 2021-2023
	Syddjurs Kommune	Business Region Aarhus	
Landbrug, skovbrug og fiskeri	0,9%	1,6%	10
Industri, råstofindv. og forsyning	2,5%	3,2%	17
Bygge og anlæg	4,5%	6,5%	51
Handel og transport mv.	4,1%	4,7%	62
Information og kommunikation	6,3%	7,0%	19
Finansiering og forsikring	1,0%	0,6%	18
Ejendomshandel og udlejning	4,9%	4,8%	41
Erhvervsservice	5,2%	6,1%	79
Offentlig adm. undervisn. og sundhed	2,9%	4,5%	18
Kultur, fritid og anden service	2,9%	4,1%	18
Alle brancher	3,3%	3,9%	333

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

Klima og bæredygtighed

En ny ramme for lokal handling

Klima og bæredygtighed er i dag ikke længere adskilte dagsordener, men en integreret del af samfundets måde at fungere på. Klimaforandringer, energikrise og øget geopolitisk usikkerhed har skærpet opmærksomheden på ressourceforbrug, energiforsyning og robusthed. Det har samtidig styrket fokus på lokale løsninger og på den rolle, kommuner spiller i den grønne omstilling.

I denne nye virkelighed handler bæredygtighed ikke kun om at reducere udledninger, men også om at skabe stabile, langsigtede og ansvarlige rammer for hverdagslivet.

Kommunens rolle i omstillingen

"Det globale klimabynetværk C40 har vurderet, at 40 % af Parisaftalens mål kan leveres af verdens byer. Men det samlede lokale bidrag kan måske blive endnu større. Vigtigheden af en lokal indsats øges yderligere, når man husker på, at netop i byerne vil omstillingen til et klimaneutralt og -robust samfund også understøtte en bæredygtig udvikling med høj livskvalitet og gode omgivelser for alle" (Kilde: Concito).

Kommunerne har en central position i den grønne omstilling. Gennem ansvar for affaldshåndtering, kollektiv transport, energiforsyning, arealanvendelse, bygninger og indkøb kan kommunale beslutninger få direkte betydning for både klimaaftryk og ressourceforbrug.

Hverdagsliv, fællesskab og ansvar

Den grønne omstilling forankres i høj grad i borgernes hverdag. Valg om transport, bolig, affaldssortering og energiforbrug spiller en vigtig rolle for det samlede klimaaftryk. Samtidig peger erfaringer på, at lokale fællesskaber og nære løsninger er afgørende for, at bæredygtige tiltag får gennemslagskraft og bliver en del af dagligdagen.

Dette afsnit belyser kort udviklingen inden for klima- og bæredygtighed i Syddjurs Kommune og sætter den i relation til udviklingen i Østjylland og nationalt.

På rette vej

6,2 ton pr. indbygger

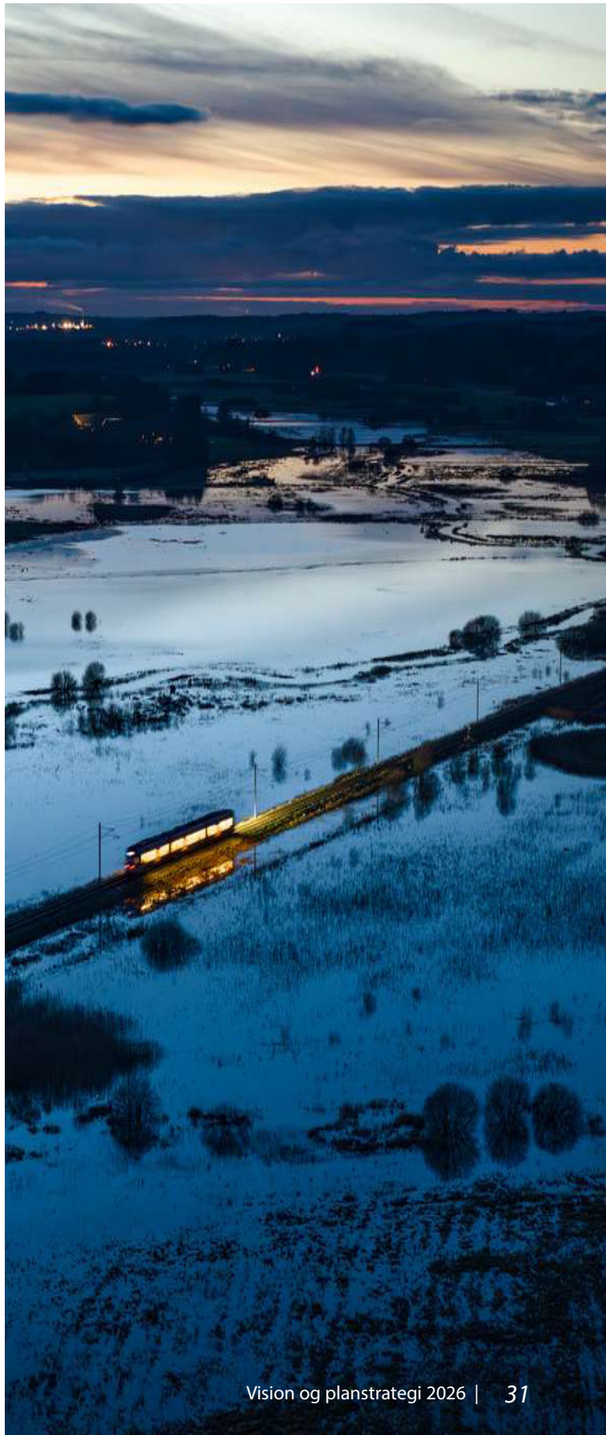
Hver indbygger i Syddjurs Kommune udledte årligt 6,2 ton drivhusgasser. Det er et fald på 32 procent på blot fem år siden 2018, hvor hver indbygger udledte mere end 9 ton. Reduktionen i CO_2-udledningen i Syddjurs Kommune er kraftigere end på landsplan og end i de fleste andre østjyske kommuner.

Mere vedvarende energi

En måde at reducere udledningen af drivhusgasser er at øge den del af energiforbruget, der dækkes af vedvarende energikilder som sol og vind. En stadig større del af energiforbruget i Syddjurs Kommune dækkes af vedvarende energi. I perioden 2018 til 2023 steg andelen af energiforbruget i Syddjurs Kommune der dækkes af vedvarende energi fra 55 procent til 65.

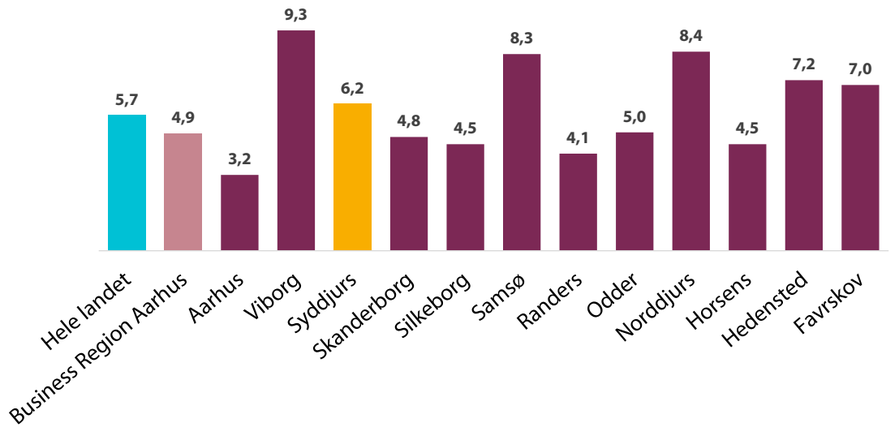
En naturkommune

Selvom en stor del af Syddjurs Kommunes areal (53 procent) er reserveret til landbrug, så er det stadig en tredjedel af kommunens areal, der er dækket af natur i form af skov, heder, enge, søer og vandløb. I Østjylland overgås denne andel kun af Silkeborg Kommune, hvor 39 procent af arealet er natur.

CO_2-udledning pr. indbygger 2023

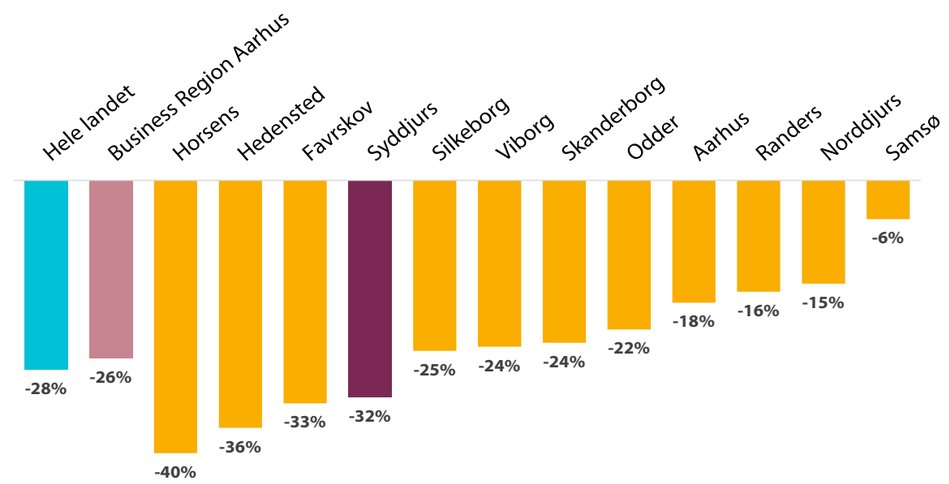
Figuren viser CO_2-udledning i ton pr. indbygger i kommuner og i hele landet.

Kilde: STRAN og Energistyrelsen

Udvikling i CO_2-udledning pr. indbygger

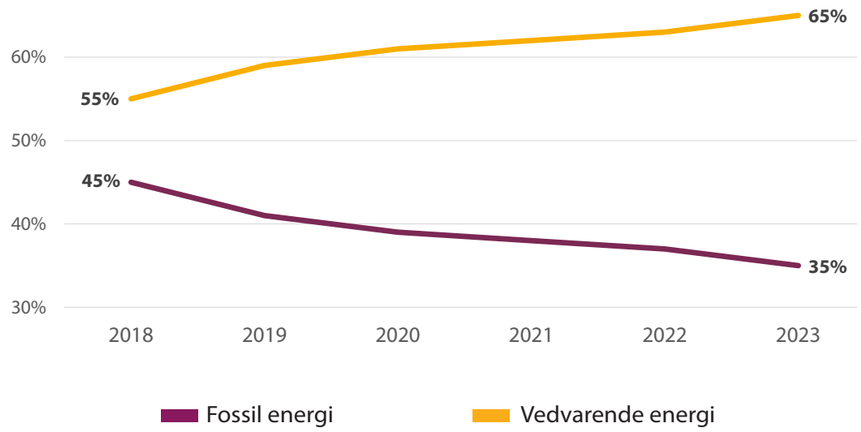
Figuren viser udviklingen udledning af CO_2 pr. indbygger fra 2018 til 2023 i kommunen, Business Region Aarhus og hele landet.

Kilde: STRAN og Energistyrelsen

Energiforbrug der dækkes af vedvarende energi

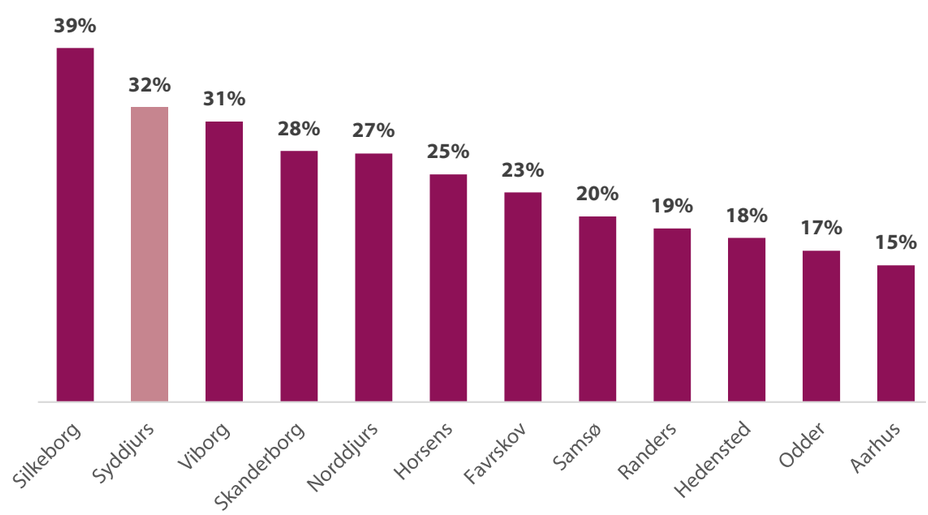
Figuren viser udviklingen i andelen af bruttoenergiforbruget i kommunen, der dækkes af hhv. fossil og vedvarende energi (fx biomasse sol og vind) i perioden 2018-2023.

Kilde: STRAN og Energistyrelsen

Areal dækket af natur

Figuren viser andelen af kommunernes areal der er dækket af natur (skove, heder, enge, søer og vandløb) i 2024.

Kilde: STRAN og Danmarks Statistik

Del 2 - Arealer og forudsætninger

De følgende sider er et katalog, som på forskellig vis belyser forudsætninger for vision og planstrategien samt arbejdet med kommunens arealer som helhed.

Kataloget berører anvendelsen af kommunens arealer helt overordnet, sammenhæng med Klimaplanen og bæredygtighedsbetragtninger samt en kobling af den gældende kommuneplan og visionen for kommunens udvikling.

Visionen er retningsgivende for planstrategien, som beskriver hvilke dele af kommuneplanen, der skal revideres. Kommuneplanen skal forene de samfundsmæssige interesser i arealplanlægningen, og har derfor en tæt kobling til den bredt funderede vision, da de to hænger uløseligt sammen.

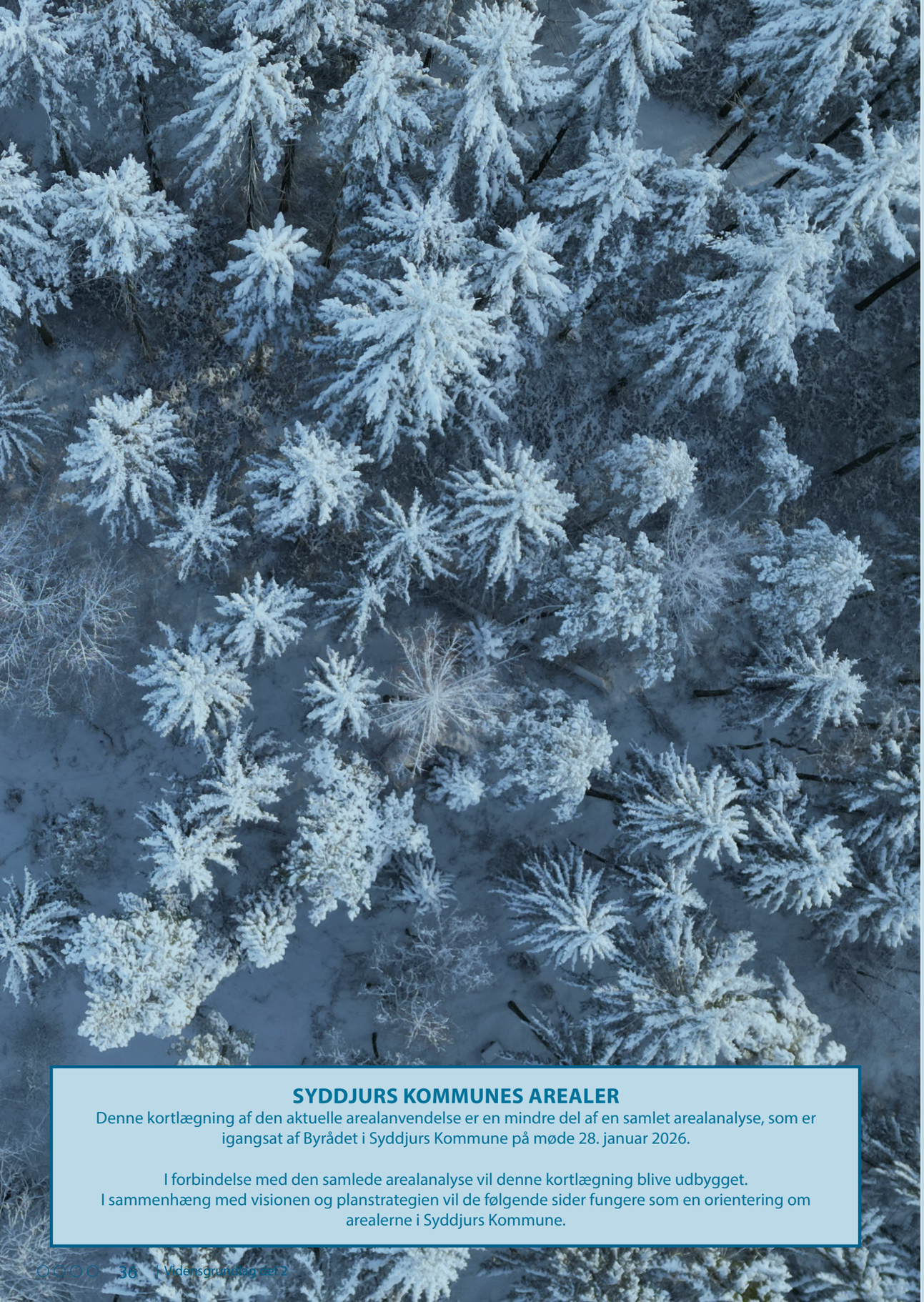
Fælles for både vision og planstrategi er, at de begge er med til at understøtte klimaarbejdet, hvor Byrådet i denne valgperiode (2026 – 2030) har et særligt fokus på beredskab og resiliens.

I denne del 2 af forudsætningsredegørelsen behandles også de emner der, ifølge Planloven, skal redegøres for.

FORUDSÆTNIGNSREDEGØRELSE
Forudsætningsredegørelsen er en lovoligtig del af at skrive en planstrategi.

Denne forudsætningsredegørelse bliver udgivet sammen med vidensgrundlaget til visionen, da vision og planstraetgien hænger uløseligt sammen. Af samme årsag dækker forudsætningsredegørelsen flere emner, end hvad der er oplistet i planloven.

AREALERNE I SYDDJURS KOMMUNE

SYDDJURS KOMMUNES AREALER

Denne kortlægning af den aktuelle arealanvendelse er en mindre del af en samlet arealanalyse, som er igangsat af Byrådet i Syddjurs Kommune på møde 28. januar 2026.

I forbindelse med den samlede arealanalyse vil denne kortlægning blive udbygget.
I sammenhæng med visionen og planstrategien vil de følgende sider fungere som en orientering om arealerne i Syddjurs Kommune.

AREALERNE I SYDDJURS KOMMUNE

I Syddjurs Kommune spænder arealanvendelsen bredt – fra natur og skov til by og infrastruktur. Samtidig peger politiske ambitioner og forpligtelser på anvendelser, som kræver klare prioriteringer for at understøtte helheden.

Arealoverblik

I Syddjurs Kommune er der som alle andre steder pres på arealerne i det åbne land.

Både internationale, nationale og kommunale dagsordner kræver plads, og presset opstår ud af de forskellige ønsker til arealanvendelsen som for eksempel ønsker til vådområdeprojekter, naturbeskyttelse, nye infrastrukturanlæg, landbrug, byudvikling, placering af store tekniske anlæg som vindmøller, solceller og biogas, en robust fødevareproduktion, gode levevilkår i landdistrikterne med mere.

Presset på arealerne stiller store krav til den måde, kommunen planlægger på og gør, at der løbende skal træffes strategiske valg om anvendelsen af arealerne. Når de svære valg skal træffes, er der behov for en helhedsorienteret tilgang på tværs af interesser og målsætninger.

Udgangspunkt

For at vurdere hvad der skal ske i fremtiden, er det væsentligt at kende den nuværende arealanvendelse og Byrådets ønsker. Den ses på de følgende sider.

Kortet giver et overblik over den aktuelle arealanvendelse. Det vil sige, hvad arealerne i Syddjurs Kommune benyttes til. I sagens natur er alle arealer anvendt til noget. Derfor vil en ændring af vores arealanvendelse til en hver tid betyde ændring i anvendelsen for de berørte arealer. Uanset hvor det er i kommunen.

Oversigten over relevante og gældende dokumenter giver et indblik i de aktuelle hensyn, vi skal tage i det åbne land, når det drejer sig om større arealhensyn. Dertil er der også bredere bosætningsmæssige, sundheds- og turismemæssige perspektiver som delvist er indeholdt i visionen men som også bliver påvirkede af arealdisponeringerne.

Metode og operationalisering

Arealer i det åbne land

Det åbne land er her forstået som arealer, der er beliggende i landzone, og som ikke er reserverede eller anvendt til byggeri, veje og infrastruktur. Arealer i by- og sommerhuszoner er derfor ikke en del af arealerne i det åbne land. Derimod kan vilkårene for udbygningen af byer og infrastruktur være afhængig af hvordan vi benytter vores arealer i det åbne land.

Opgørelsesmetode

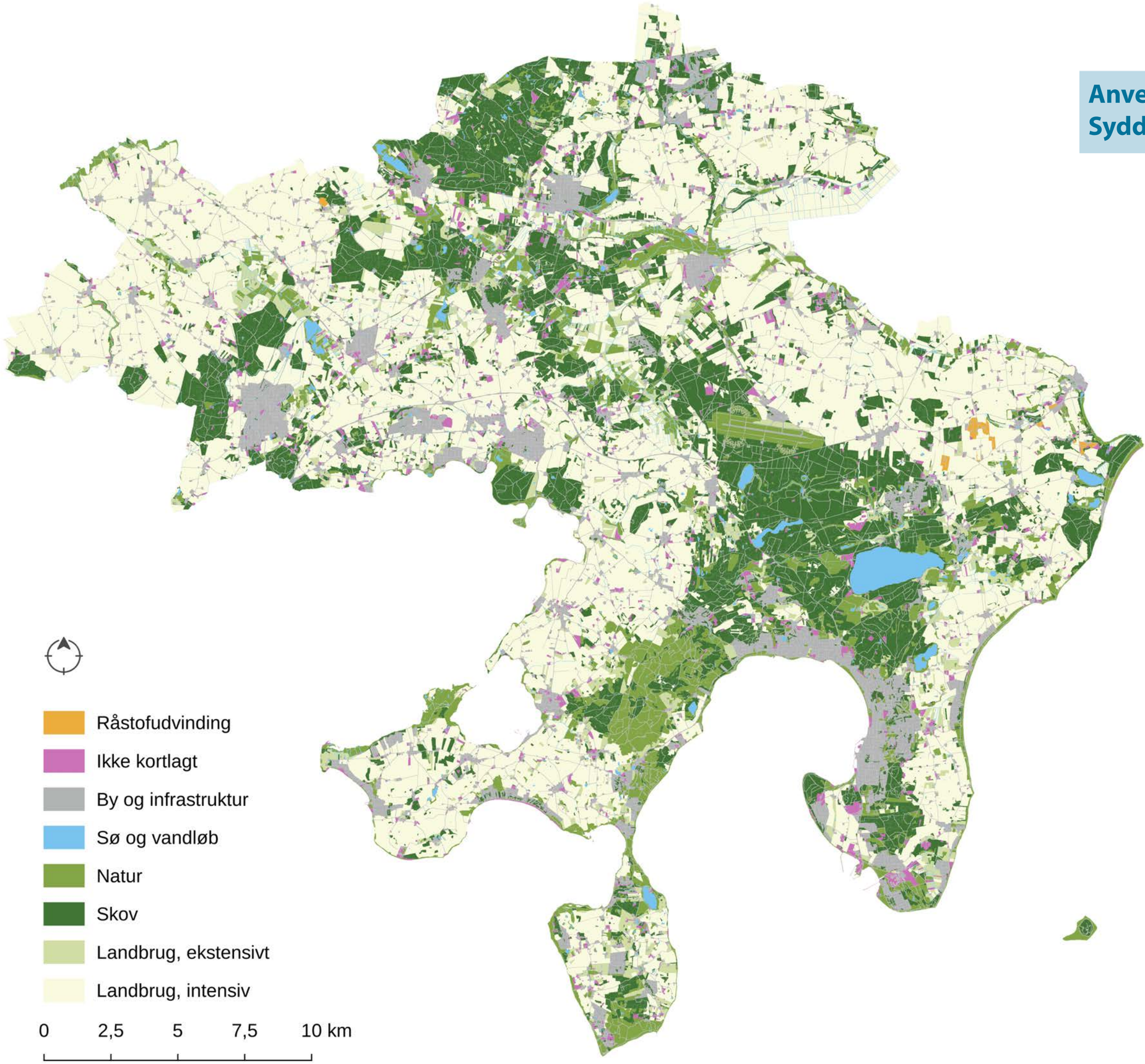
Kort og opgørelser over arealanvendelsen, som bliver præsenteret i forbindelse med arealanalysen, er baseret på data fra Basemap05 (Levin, G (2025)).

Basemap er et nationalt kort over arealanvendelse, som kombinerer offentligt tilgængelige geografiske informationer til et samlet arealkort. Basemap er udviklet af Institut for Miljøvidenskab under Aarhus Universitet.

Basemap er det mest aktuelle nationale kort over arealanvendelse og arealdække og bliver anvendt af en række forskellige aktører, herunder blandt andet af Danmarks Statistik til Danmarks grønne nationalregnskab samt til national arealstatistik.

Idet data er fra 2024 vil der dog også være ting, der ikke fremgår af datasættet. Af særligt arealforbrugende anlæg, er der idriftsatte solcelleparker (Kolind og Mesballe).

Anvendelse af arealer i Syddjurs Kommune i 2024

Figur 1: Kort over den aktuelle arealanvendelse i Syddjurs Kommune. Kilde: Basemap.

DEN AKTUELLE AREALANVENDELSE I SYDDJURS KOMMUNE

Syddjurs Kommune er en kommune, hvor store sammenhængende landbrugsflader dominerer og suppleres af markante natur- og skovområder. By- og infrastrukturområder fremstår spredte og koncentreret omkring mindre byer.

Den aktuelle arealanvendelse i Syddjurs Kommune kan ses som kort på figur 1, side 38 - 39.

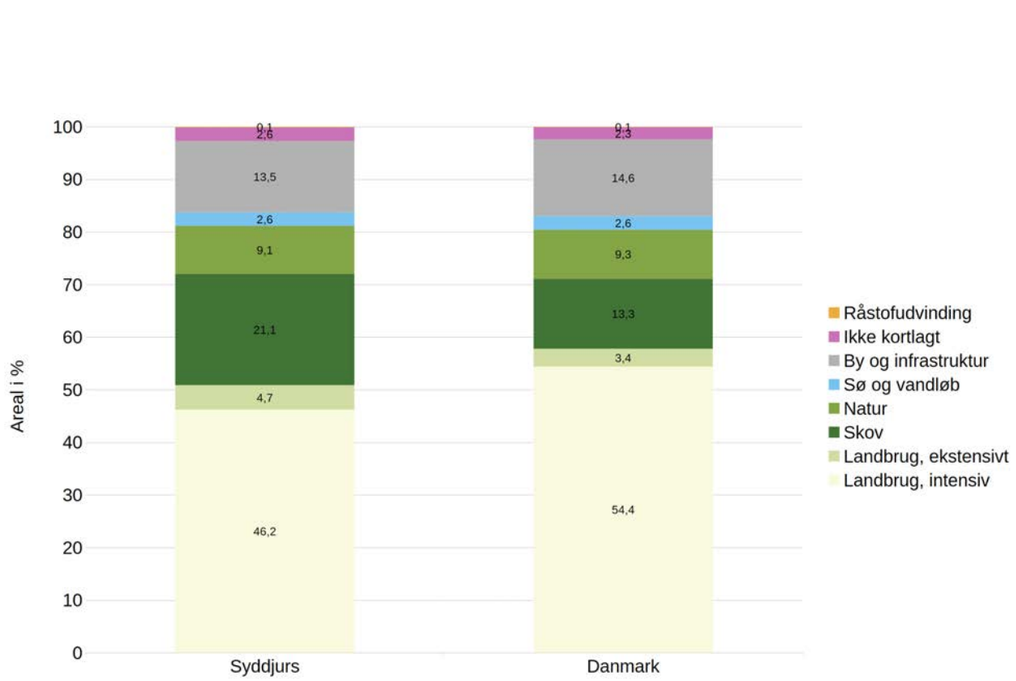
Kortet viser, at Syddjurs Kommuner rummer landbrug på godt 51 procent af kommunens arealdække. Driften er intensiv på 46 procent af arealerne i kommunen, hvilket er kendetegnet ved højt udbytte ved hjælp af for eksempel gødning eller sprøjtemidler. På cirka 5 procent af arealerne i kommunen er driften ekstensiv med minimal drift.

Cirka 21 procent af kommunen er dækket af skov. Derudover udgør naturarealet bestående af både våd og tør natur cirka 9 procent, og hertil kommer knap 3 procent bestående af søer og vandløb.

Byer og infrastruktur udgør knap 14 procent, mens der er råstofindvinding på under 1 procent af arealerne i kommunen.

Den samlede procentvise, aktuelle arealanvendelse i Syddjurs Kommune fremgår af figur 2, hvor den også er sammenlignet med arealanvendelsen i hele Danmark.

Som det fremgår af figur 2, skiller Syddjurs Kommune sig ud fra resten af Danmark, når det kommer til mængden af landbrug og skov. I Syddjurs Kommune er der cirka 8 procentpoint mere skov, når man sammenligner med Danmark i sin helhed. Derudover er der cirka 7 procentpoint mindre landbrug, når man sammenligner med Danmark i sin helhed.

Figur 2: Den aktuelle arealanvendelse i Syddjurs Kommune og Danmark vist i procent af det samlede areal

SYDDJURS KOMMUNES PLANER OG MÅLSÆTNINGER

I Syddjurs Kommune fungerer en række planer, strategier og visioner som strategiske dokumenter, der sætter retningen for den fremtidige arealanvendelse. Fælles for dokumenterne er, at de er vedtaget politisk og hver især varetager nogle samfundshensyn.

Alle danske kommuner, herunder Syddjurs, er forpligtede til at gennemføre sektorplaner, så der er et grundlag for at disponere arealhensyn for de enkelte interesser. Interesserne kan være grundvand og drikkevand, havmiljø, natur og lignende.

Nedenfor er der i figur 3 en liste over de gældende politisk vedtagne dokumenter, der har betydning for, hvordan kommunen skal administrere det åbne land (strategiske dokumenter). Det vil sige, dokumenter, der indeholder krav, målsætninger eller visioner, som direkte forudsætter, at kommunen bevarer, beskytter, udlægger eller reserverer arealer i det åbne land til bestemte formål.

Øjebliksbillede
Listen er et øjebliksbillede, idet planerne løbende udvikler sig og fjernes, ligesom nye kommer til. Listen kan dog give en fornemmelse af i hvor mange sammenhænge der planlægges for arealerne i det åbne land, og hvilke forskelligartede interesser, der ønskes varetaget. Hvis planerne skal realiseres, har det stor betydning for arealanvendelsen i kommunen.

For eksempel var der i omlægningsplanerne for de lokale grønne treparter, som Syddjurs Kommune er en del af, planer om at udtage mere end 5.000 ha lavbundsjord inklusive randarealer alene i Syddjurs Kommune.

Et andet eksempel er Natur-, teknik- og miljøudvalgets resultatmål ifølge hvilke omfanget af naturarealer i Syddjurs Kommune skal udgøre mindst 30.000 ha i 2035.

Kommuneplanen peger på muligheder for byggeri og anlæg samtidig med, at planen i videst muligt omfang skal tilgodese realisering af sektorplaner samt mål og behov i øvrige strategiske dokumenter.

Kommuneplanen fungerer oftest som opsummerende og retningsgivende for arealanvendelsen, uagtet, at de ovenstående strategiske dokumenter og mål, til en hver tid er øjebliksbilleder, som bliver styret af forskellig lovgivning, politiske målsætninger og virkemidler. Kommuneplanen fungerer stærkest som opsummerende og retningsgivende, hvis de strategiske dokumenter og mål spiller sammen på tværs og understøtter hinanden.

1. Biodiversitetsstrategi
2. Erhvervs- og planpolitik
3. Et Grønnere Syddjurs
4. Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse
5. Klimahandlingsplan og klimaindsatsplan
6. Kommuneplan
7. Natur-, teknik- og miljøpolitik
8. Natur-, teknik- og miljøudvalgets resultatmål for natur
9. Omlægningsplaner for de lokale treparter
10. Råstofplan (Region Midtjylland)
11. Spildevandsplan
12. Strategi for kommunale skove
13. Strategisk fysisk udviklingsplan for hjertet af Djursland
14. Vandforsyningsplan
15. Vandvision 2050
16. Vildtforvaltningsstrategi
17. Vision og planstrategi

April 2026

3: Oversigt over gældende retninger, mål og visioner der har betydning for arealanvendelsen i "det åbne land". Ikke sorteret liste.

BEREDSKAB OG BÆREDYGTIGHED

Denne redegørelse forholder sig primært til visionens fremtidsbilleder.
Arbejdet med at realisere fremtidsbillederne understøtter et robust beredskab og en bæredygtig udvikling i Syddjurs Kommune.

Da forslag til planstrategien er afledt af visionen og vedrører vores arealer, er forslag til planstrategien også omfattet af denne redegørelse.

BEREDSKAB OG BÆREDYGTIGHED

Syddjurs Kommune er en del af det globale fællesskab og den verdensomspændende og forpligtende agenda 2030. Kommunen deltager også i Klimaalliancen med målrettede klimahandlinger.

Syddjurs Kommune er en del af klimaalliancen. Det betyder, at klimaforpligtelser og -hensyn skal integreres i interne styrings- og beslutningsstrukturer, processer og funktioner, så klimapåvirkningen overvejes og inkluderes som en del af kommunens øvrige prioriteter.

Klimaalliancen er et samarbejde mellem KL, Realdania, Concito og C40. "Klimaalliancen skal bidrage til, at kommunerne går fra plan til klima-handling og understøtte det store omstillingsarbejde, som venter kommunerne på vej mod deres klimamål i 2030 og klimaneutralitet i 2050." (*KL m.fl.). Klimahandling er i øvrigt verdensmål 13, som der med klimaalliancen er særligt fokus på.

Kort fortalt, skal alle dokumenter, der vedrører kommunens forretningsområde og administration, have indarbejdet klimaforpligtelser og hensyn på det niveau, dokumenterne berører.

Visionen er meget overordnet og sætter dermed i høj grad nogle rammer og en retning for arbejdet med klimahandling. Planstrategien er direkte afledt heraf med et overordnet fokus på vores arealressourcer. Det vil være op til planer efterfulgt af vision og planstrategien, at konkretisere klimahandling.

I sammenhæng med Klimaalliancen vil fokus med vision og planstrategien være på beredskab og resiliens bredt set for at understøtte kommunens robusthed som samfund.

Syddjurs Kommune er en selvskrevet del af verdenssamarbejdet i FN med fokus på at opfylde de 17 verdensmål. "De 17 verdensmål for bæredygtig udvikling blev vedtaget af FN i 2015 med fokus på at afskaffe fattigdom, beskytte planeten, og at alle mennesker på jorden opnår fred og velstand inden 2030." *(UNDP)

Verdensmålene hænger sammen, så et positivt fremskridt for et af målene kan løfte de øvrige 16 mål. På samme måde kan en negativ bevægelse påvirke de øvrige mål negativt.

Det er op til de enkelte lande og deres organisering at arbejde med at opfylde målene og afstemme de interne nationale forpligtelser, hvor de giver mening.

I Danmark har vi en national forpligtelse til at afrapportere vores handlinger til FN. Gennem EU er der også vedtaget forordninger, vi skal efterleve som land. Staten kan ikke alene igangsætte og facilitere den bæredygtige udvikling. Derfor har Syddjurs Kommune, som en af flere offentlige forvaltninger og instanser en forpligtelse til at understøtte og hjælpe til at opfylde målene med de muligheder der er lokalt.

Klima Alliancen

Robusthed
Beredskab og resiliens

VERDENSMÅL
for bæredygtig udvikling

Bæredygtighed

BEREDSKAB

En omskiftelig tid øger Byrådets fokus på vores robusthed som samfund. Vi skal både være organiserede om de kendte udfordringer og samtidig være fleksible når- og efter det uventede indtræffer.

Beredskab

Både det koordinerede og byggede beredskab medvirker til at afværge, forebygge og komme sig over hændelser - også i klimamæssig forstand.

Det koordinerede beredskab
Beredskabet er traditionelt set en koordineret indsats på tværs af kommunens institutioner og NGO'er, som træder til, når en pludseligt opstået større hændelse skal håndteres. Hændelserne kan være brand, færdselsuheld og miljøforurening, sundhedskriser (Covid19) og klimahændelser (stormflod, jordskred og snestorm).

Det byggede beredskab
Foruden det koordinerede beredskab, har vi også et beredskab bestående af byggerier og anlæg. Diger, indretning af byområder og sikkerhedsafstande til risikovirksomheder er med til at afværge klimahændelser og større uheld, og fungerer som et beredskab i relation til både vores klimahandlingsplan og øvrige arealplaner.

Beredskab og visionen
Med visionen i hånden vil vi i højere grad indrette os i overensstemmelse med naturen og vores lokale særkender. Det naturbaserede beredskab, der ligger i at give naturen plads kan eksempelvis bane vejen for at holde byggeri fri af områder, hvor vand samler sig eller står højt. Ved at øge det lokale naturindhold i byerne kan vi begrænse varmeøer. Ved at understøtte fællesskaberne med lokale fællesarealer/fritidsområder, understøtter vi de fysiske mødesteder for den koordinerende indsats, som i øvrigt bliver understøttet af et øget samarbejde mellem skoler, erhverv, lokalsamfund og kommune. Visionen giver anledning til både at arbejde med det koordinerede og det bebyggede beredskab.

Resiliens

Fællesskab er en nøgle til resiliens. Fællesskabet giver kraft til at handle og komme sig i en uformel mobilisering af ressourcer.

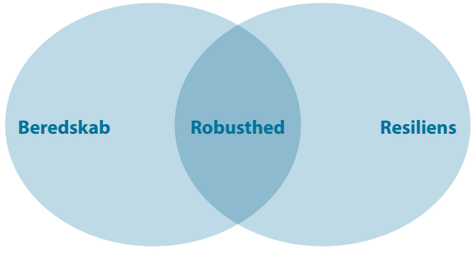
Når beredskabet udspiller sin rolle, skal der ofte mere til at få et lokalområde på rette køl igen og genskabe både de fysiske omgivelser og sociale forbindelser.

Resiliens er et udtryk for evnen til, som fællesskab, at engagere sig i og komme sig over en hændelse, der har påvirket området i høj grad (klima, sundhed m.v.). Evnen til at komme sig afhænger af i hvor høj grad lokalbefolkningen oplever sig forbundet til hinanden. Det at have et kendskab til naboen eller andre i lokalområdet på kryds og tværs er derfor en forudsætning for opbygning af resiliens og motivationen til, uafhængig af beredskabet, at få lokalområdet igennem en hændelse og på fode igen.

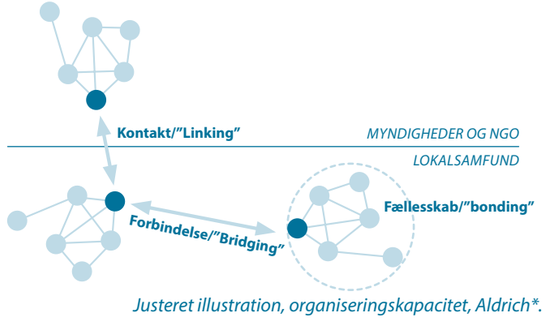
Resiliens og visionen
Med visionens billede af værdien af fællesskaber, samarbejder og demokrati er der dannet et fundament for at styrke de lokale forbindelser, foreninger og samarbejder, som er afgørende for opbygning af resiliens.

Robusthed

Robustheden opstår, når både beredskab og fællesskabet understøtter hinanden og ikke hver især handler alene, som i yderste konsekvens er udmattende og resultatløst. Visionen om at udvikle de lokale kendetegn, natur- og landskabsgrundlaget og understøtte fællesskaber, demokrati, samarbejder og sammenhænge, er parløb, som i længden styrker vores samfundsmæssige robusthed over for bl.a. klimahændelser.

*Justeret illustration fra RUC: Act.**

*Justeret illustration, organiseringskapacitet, Aldrich**.

BÆREDYGTIGHED

Når vi arbejder med naturen som grundlag og fællesskaber som sammenbindende faktor for velfærd, demokrati og erhvervsudvikling bredt set, fremmer vi også arbejdet med de 17 verdensmål.

Vision 2026 understøtter de 17 verdensmål bredt og på et meget overordnet niveau. De enkelte visionstemaer dækker ikke eksklusivt hvert et af verdensmålene. Dog er der nogle af verdensmålene, som træder frem.

Klimaindsats (13)
Hele vores arbejde med Klimaplanen er i sig selv et middel til at understøtte klimaindsatsen. Med visionen er det særligt vores modstandskraft og tilpasningsevne til klimarelaterede risici og naturkatastrofer vi understøtter. Forebyggelse af klimaforandringer er integreret ved at arbejde med vores særkender og naturen som ramme.

Livet på land (15)
Når vi arbejder med vores omgivelser med naturen som fundament, understøtter vi livet på land - og indirekte livet i havet. Med visionen er der fokus på at begrænse forringelse af naturlige levesteder og stoppe tab af biodiversitet. Samtidig skal vi øge kontakten til bynær natur. Vi har allerede indsatser med Grøn Trepart og klimahandlingsplanen. Naturbevidst planlægning er et led i vores beredskab.

Fred, retfærdighed og stærke institutioner (16)
Levende lokalsamfund og aktive fællesskaber er med til at sætte rammerne for at mobilisere ressourcer i lokale netværk og arbejdet på gennemsigtige rammer for samarbejde, deltagelse og høringer. Særligt visionens kendetegn peger på samarbejderne og fællesskaber.

Bæredygtig bosætning og erhvervsudvikling (11)
Kommunens forskellighed og kulturgrundlag sigter mod at fremme positive økonomiske, sociale og miljømæssige forbindelser mellem by, opland og landdistrikter. I tilknytning til at skabe en balance mellem bosætning og erhvervsmuligheder, indeholder visionen også billeder af kommunens erhvervsudvikling med afsæt i lokale fyrtårn og særkender **(8 og 9).**

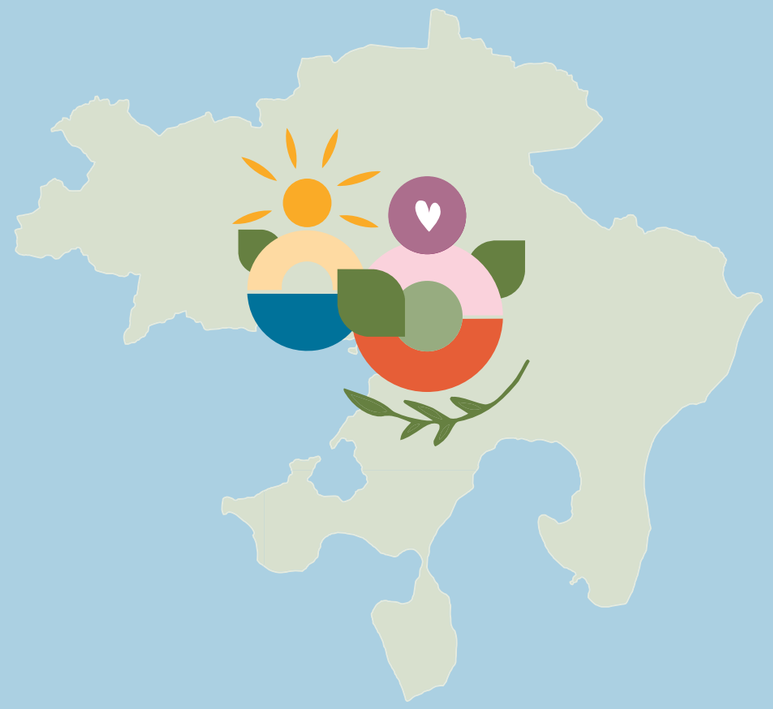
Universelle og lovbårne rettigheder
Visionen danner rammen om vores velfærd og uddannelse i kommunen, som yderligere understøtter verdensmål om kvalitetsuddannelse **(4)**, lighed **(5)** og sundhed **(3)**.

Sundhed og lighed er del af de grundlæggende menneskerettigheder, vi som kommune er forpligtede til at understøtte eller ikke stå i vejen for. Sundhed er omfattet af FN's "Konvention om Økonomiske, Sociale og Kulturelle Rettigheder." Derudover er vi som nation og dermed kommune forpligtede til at efterleve handicapkonventionen og de nationale lovgivninger for sundhed, den kommende folkesundhedslov og helt grundlæggende "Den Danske Grundlov".

*Illustration FN, danske kontor**.

Grundlag for planstrategi

FORUDSÆTNINGSREDEGØRELSE

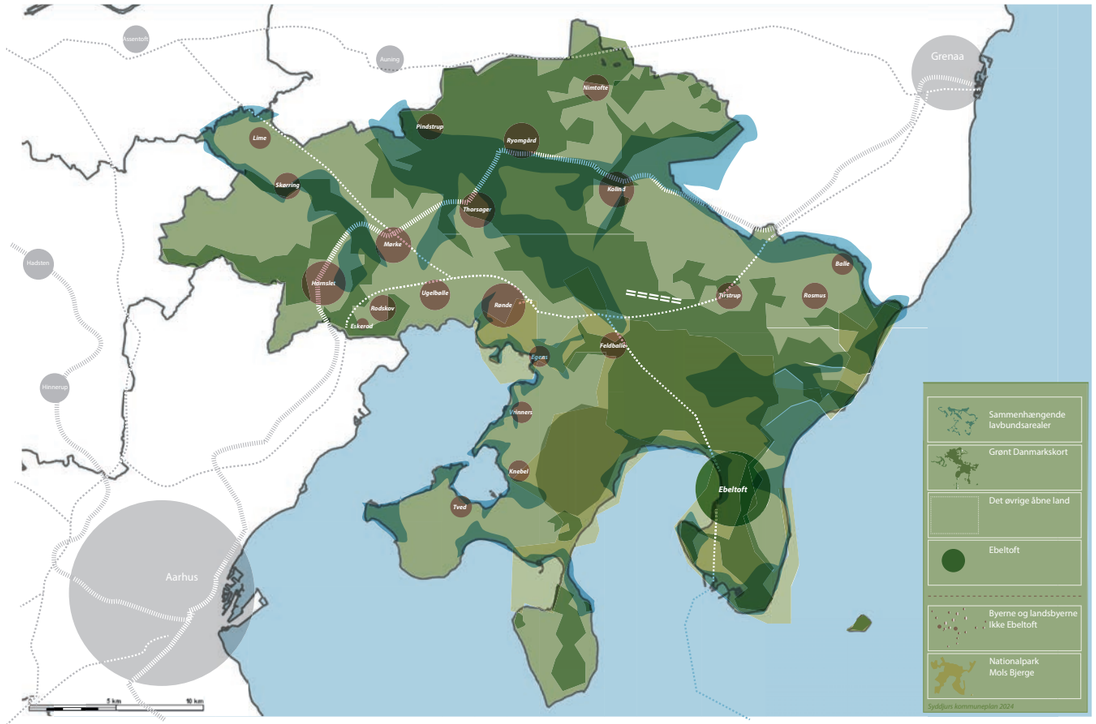
At redegøre for kommunens planlægning og forudsætninger for revision af kommuneplanen er lovpligtigt.

Redegørelsen skal give en status og overblik over, hvilke dele af kommuneplanen, der skal revideres, for at kunne understøtte den ønskede kommunale udvikling, der er beskrevet i visionen.

DELVIS KOMMUNEPLANREVISION

Kommuneoplanen bliver delvist revideret. Det betyder at udvalgte emner ses efter og opdateres, så der er en sammenhæng mellem visionen og kommuneplanens indhold.

Ved sidste revision af kommuneplanen, var der særligt fokus på at revidere emnerne der berører hverdagsliv og mødesteder samt landskabet. I denne revision af kommuneplanen vil det være naturligt at afgrænse revisionen til de emner der omhandler anvendelse af arealer i det åbne land og detailhandelsstrukturen. Bagggrund for revisionen fremgår af de følgende sider.

"Natur, landskaber og levende fortællinger " kort fra kommuneplanens hovedstruktur.
Her er lavbundsarealer og grønt danmarkskort fremhævet. Det samme er nationalparken og det samlede landskab. Byzonebyerne er markedere så det er muligt at se forskelligheden på omgivelserne i hele kommunen.

GÆLDENDE KOMMUNEPLAN

At høre til og kunne mødes i hverdagen er vigtigt i Syddjurs Kommune. Dette fokus og resultaterne af seneste revision af kommuneplanen i 2024 kan videreføres i kommende revision.

Mødesteder og særkender

Mødesteder og kommunens særkender er i fokus i den seneste revision af kommuneplanen. Kommuneplan 2024 blev vedtaget på Byrådsmøde d. 30. april 2025.

Kommuneplanens hovedprincipper for hverdagsliv og mødesteder blev justeret med afsæt i planstrategien, områdebaserede workshops og arbejdet med byskitser i fire udvalgte byer. Målet er at understøtte det daglige liv i alle kommunens mødesteder – fra lokale forsamlingshuse til større byer med indkøb og service.

Landskabstemaerne blev reviderede med afsæt i en analyse og beskrivelse af vores landskaber og lokale særkender. Retningslinjerne blev med revisionen fokuserede på tværs af temaer på at samle fællesskabende funktioner, service og indkøb. Retningslinjer for nye byfunktioner og byområders rolle i at understøtte det daglige møde samt levende bymidter og landsbyer blev skærpet. Deuden blev retningslinjer for indplacering af vedvarende energianlæg justerede.

Rammer, der omfatter centerområder eller mødesteder er blevet justeret, så de understøtter administration af at fremme publikumsorienterede anvendelser i bebyggelsernes stueetager.

Sammenhænge mellem den gældende kommuneplan og vision 2026

Store dele af den gælende kommuneplan er med til at understøtte visionen for kommunens udvikling.

Levende lokalsamfund og aktive fællesskaber .
Den aktuelle visions retning om at fremme *"Levende lokalsamfund og aktive fællesskaber"*, er i overvejende grad indeholdt i gældende kommuneplan, og vil have gavn af at gælde i nogle byrådsperioder førend de berørte retningslinjer og rammer revideres yderligere. Dog kan den aktuelle analyse af detailhandlen i Syddjurs kommune medføre revisioner af både retningslinjer og udvalgte rammer for en præcisering af detailhandlen som led i at understøtte hverdagsliv og mødesteder samt turismeudvikling. Visionstemaet *"Velfærd, sundhed og kultur"* er til dels også indeholdt i Kommuneplan 2024 ved intentionen om placering af kommunale sundheds, uddannelses- og kulturinstitutioner i tilknytning til andre fællesskabende funktioner samt intentionen om at fremme bæredygtige transportformer som gang og cykling til og fra fællesfunktioner og bynære rekreative områder. Visionstemaet *"Demokrati og fælles ansvar"* bliver understøttet gennem mødestedsstrategien om samling af fællesfunktioner. Hermed sættes rammen om fællesskaber, der igen understøtter det synlige demokrati. Processer forbundet med udvikling af grundlaget for kommuneplanen kan medvirke til at understøtte kommunens demokrati.

Natur, kyst og landskab - fundament for liv og udvikling
Den aktuelle visions retning om at understøtte "Natur, kyst og landskab", er i grundlæggende form indeholdt i den gældende kommuneplan i kraft af reviderede landskabstemaer. Øvrige temaer i "det åbne land" er ikke blevet revideret i gældende kommuneplan. Den igangværende arealanalyse bidrager sammen med visionens mål om natur og landskaber til revidering af retningslinjer for temaer i det åbne land. Visionstemaet *"Erhverv og udvikling"* er i Kommuneplan 2024 gennem retningslinjer for indplacering af erhverv ud fra lokale muligheder, adgang til transport og ansatte og lokale særkender.

VEDTAGEDE DELE AF REVISIONEN

I forbindelse med vedtagelse af Kommuneplan 2024, besluttede Byrådet at gennemføre to analyser, med mål at blive indarbejdet i denne revision af kommuneplanen.

Med vedtagelse af Kommuneplan 2024, vedtog Byrådet samtidig, at gennemføre nogle analyser frem mod denne kommuneplanrevision. Byrådet formulerede også en tilkendegivelse om løbende arealudvikling.

Detailhandelsanalyse
Med vedtagelsen af Kommuneplan 2024, blev det godkendt *"At en detailhandelsanalyse for hele Syddjurs Kommune gennemføres på baggrund af en særskilt analyse."*

Detailhandelsanalysen er på den baggrund i gang med flere undersøgelser. Afledte justeringer forventes at indgå i kommende revision af kommuneplanen.

Arealanalyse
På baggrund af et ændringsforslag blev der godkendt, at: *"Der gennemføres en analyse af arealanvendelse i det åbne land med henblik på vurdering af, om udpegning af særligt værdifulde landbrugsområder kan reduceres, for på den måde at undgå konflikter med følsomme naturområder og vandmiljø.*
F.eks. ved at undtage områder omfattet af det grønne danmarkskort, områder tæt på sårbar natur, områder med potentiale for natur, områder med lavbundsjord, områder med drikkevandsinteresser og områder, der er følsomme i forhold til næringsstofbelastning af vandmiljøet."

Arealanalysen er igangsat og ventes at have en indvirkning i den kommende revision af kommuneplanen. På baggrund af den offentlig høring om forslag til planstrategi vil opmærksomhedspunkter blive inddraget i revisionen.

Mål om realisering af gode ideer til arealudvikling
Ved godkendelse af Kommuneplan 2024 blev der af byråd og Økonomiudvalg bemærket, at *"Byrådet tilslutter sig Økonomiudvalgets anerkendelse af, at der løbende indsendes og arbejdes med gode ideer til arealudvikling i Syddjurs Kommune, herunder at der som hidtil er mulighed for at realisere udvikling via kommuneplantillæg."*

Dette understøttes blandt andet ved at der er reserveret boligbyggemuligheder i udvalgte plandistrikter til en fremtidig udbygning. Rummeligheden i kommuneplanen disponeres i øvrigt efter kommunens mål for udbygning af skoler og institutioner og kan på opfordring til enhver tid genvurderes og justeres. Det er også muligt at disponere nettobehovet i reservationer af boligbyggemuligheder frem for rammeudlæg.

TILLÆG TIL KOMMUNEPLAN 2024

Det er altid muligt for Byrådet at beslutte at ændre i kommuneplanen med et tillæg.

Tillæg til Kommuneplan 2024

Ifølge Planloven § 23a stk. 2 skal planstrategien indeholde en redegørelse for planlægningen siden sidste vedtagne kommuneplan. Tabellen viser kommuneplantillæg, der er vedtaget eller forventet igangsat siden Byrådet vedtog Syddjurs Kommuneplan 2024 den 30. april 2025.

Nr.	Kommuneplantillæg pr. 1. juni 2026	Vedtaget	Forslag	Igangsat	Under forberedelse
1	Sophie-Amaliegård solenergi			X	
2	Følle Bygade			X	
3	Etageboliger ved Hovedgaden i Rønde	X			
4	Ringparken i Ryomgård				X
5	Skramsø vand			X	
6	Højspændingsanlæg Mesballe			X	
7	Halvøen Ebeltoft			X	
x	Energianlæg efter en igangværende proces				X

Nr.	Kommuneplantillæg. der ikke kan gennemføres	Forslag	Bemærkninger
-	Boligområde ved Århusvej 5	X	Tillægget oprindeligt er et tillæg til kommuneplan 2020. Ved høring af forslaget har et statsligt veto bremset planlægningen. Der ikke har været et gyldigt lovgrundlag for at genoptage planlægningen indenfor en tidsfrist af tre år fra forslagsstillelsen, og planlægningen kan derfor ikke fortsætte. Hvis det stadig er et ønske at planlægge for arealet, skal planprocessen starte forfra.

OM REALISERING AF KOMMUNEPLANEN

Når der er udlagt en kommuneplanramme, er Syddjurs Kommune forpligtet til at gennemføre lokalplanlægning for området, hvis lodsejeren beder om det. Der er også andre typer realisering.

Planportefølje

I marts måned 2026 er der 68 planer som enten er under udarbejdelse eller i kø til gennemførelse. Tallet dækker både over lokalplaner og strukturplaner, som går forud en konkret byggeretsgivende lokalplanlægning. Der er stadig enkelte rammelagte områder, hvor der ikke er fremsat ønske om at gennemføre en lokalplan.

Foruden planporteføljens planer, er der en proces i 2026 for udpegning af relevante energiprojekter, som ønskes kommuneplanlagt for, og dermed også lokalplanlagt. Det er en forventning, at der kan vedtages mellem 8 og 10 lokalplaner/strukturplaner om året.

Ovenstående betyder, at der kan gå forholdsmæssigt lang tid fra en ramme bliver udlagt i kommuneplanen, til der bliver bygget og anlagt på arealet vel at mærke uden at skele til konjunkturer og markedsforhold. I tillæg til de planer, der er i kø, har Byrådet med vedtagelse af Kommuneplan 2024 tilsluttet sig "Økonomiudvalgets anerkendelse af, at der løbende indsendes og arbejdes med gode ideer til arealudvikling i Syddjurs Kommune, herunder at der som hidtil er mulighed for at realisere udvikling via kommuneplantillæg."

Rummelighed og nettobehov

Opgørelsen af behov for nye boligbyggemuligheder er i Syddjurs Kommune baseret på befolkningsprognoser, der bliver sammenholdt med kapaciteten i vores skoler og institutioner og heraf forventninger til kommunal service. Befolkningsprognosen tager omvendt udgangspunkt i udlagte boligrammer og forventet boligbyggeri. Det er derfor en cirkulær proces at arbejde med befolkningsudvikling, boligbyggemuligheder og kapacitet i den offentlige service.

Kommunen må på samlet kommuneniveau ikke udlægge rammer for flere boliger, end vi kan redegøre et behov for. Når der med kommuneplanen er en opgørelse af et nettobehov for boligbyggemuligheder, er det opgjort på niveau af skoledistrikter for at kunne sammenstilles med institutions-kapaciteten. Vi kan som kommune vælge at flytte boligbyggemulighederne mellem skoledistrikter. Med Kommuneplan 2024 er ikke alle boligbyggemuligheder udmøntet i nye rammeudlæg men indarbejdet som reservationer af rummelighed til brug i rammelægning, blandt andet på baggrund af kommende strukturplaner.

Når kommuneplanen bliver revideret, vil nettobehovet tage udgangspunkt i den aktuelle befolkningsprognose, fremlagt i forbindelse med budgetforhandlinger. På baggrund heraf kan det med kommuneplanprocessen overvejes om boligbyggemulighederne skal udmøntes direkte i rammer eller reserveres til udmøntning af eksempelvis strukturplaner eller planlægning inden for byskitsernes fortætnings- og udbygningsområder. Reservation af boligbyggemuligheder kan benyttes, hvis der indkommer gode ideer til arealudviklingen som Økonomiudvalget løbende ønsker at fremme som tillæg, uafhængigt af den fastlagte kommuneplanproces.

Øvrige realiseringer

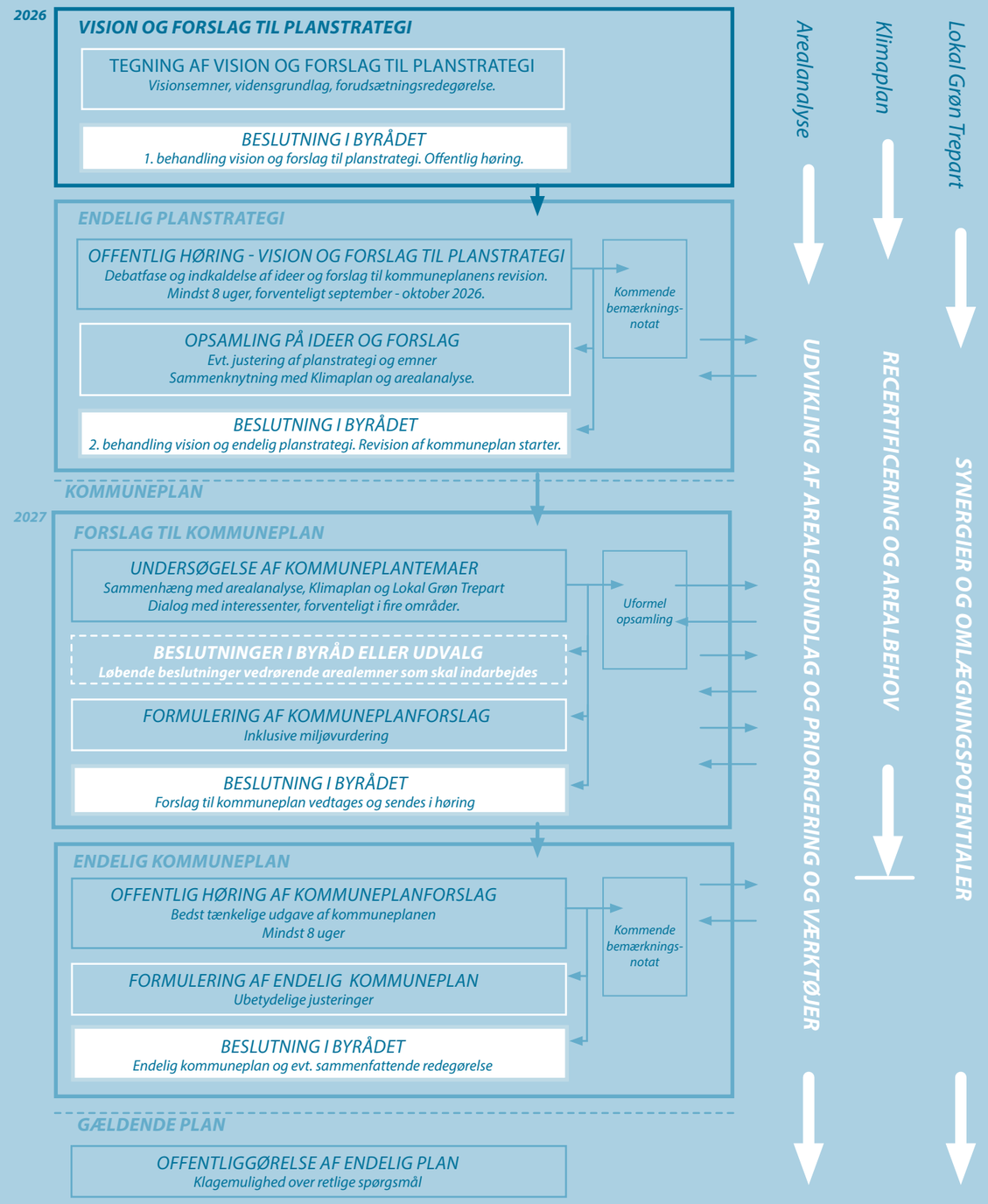
Kommuneplanen kan også realiseres ad anden vej, end ved lokalplanlægning, som er omfattet af planloven.

Syddjurs Kommune er myndighed for flere sektorlove. Kommuneplanens kortudpegninger og interesser, kan både indgå som vilkår for tilladelserne og fungere som en fælles udpegning. Ofte er der en nær sammenhæng mellem sektorhensyn og kommuneplanens udpegninger. Kommuneplanen skal understøtte realisering af sektorplanerne. Dele af disse er nævnt under "Syddjurs kommunes planer og målsætninger".

Som eksempler på øvrig realisering af kommuneplanen kan nævnes skovrejsningsprojekter, som bliver understøttet af kommuneplanens skovrejsningsudpegninger eller sammenhænge med landskabstemaerne. Det kan også dreje sig om at friholde byudbygningsretninger for anvendelser, der begrænser udbygningen.
Realiseringen kan også omfatte omlægningsprojekter, der realiserer lavbundsområder udpeget i kommuneplanen.

FORLØB MED KOMMUNEPLANENS REVISION

Kommuneplanen revideres med udgangspunkt i arealanalysens resultater og i samspil med Klimaplanen og Grøn Trepart.

MILJØVURDERING

Hvis en plan gør det muligt at gennemføre en indgriben eller ændring i vores omgivelser, skal planen ledsages af en miljøvurdering.

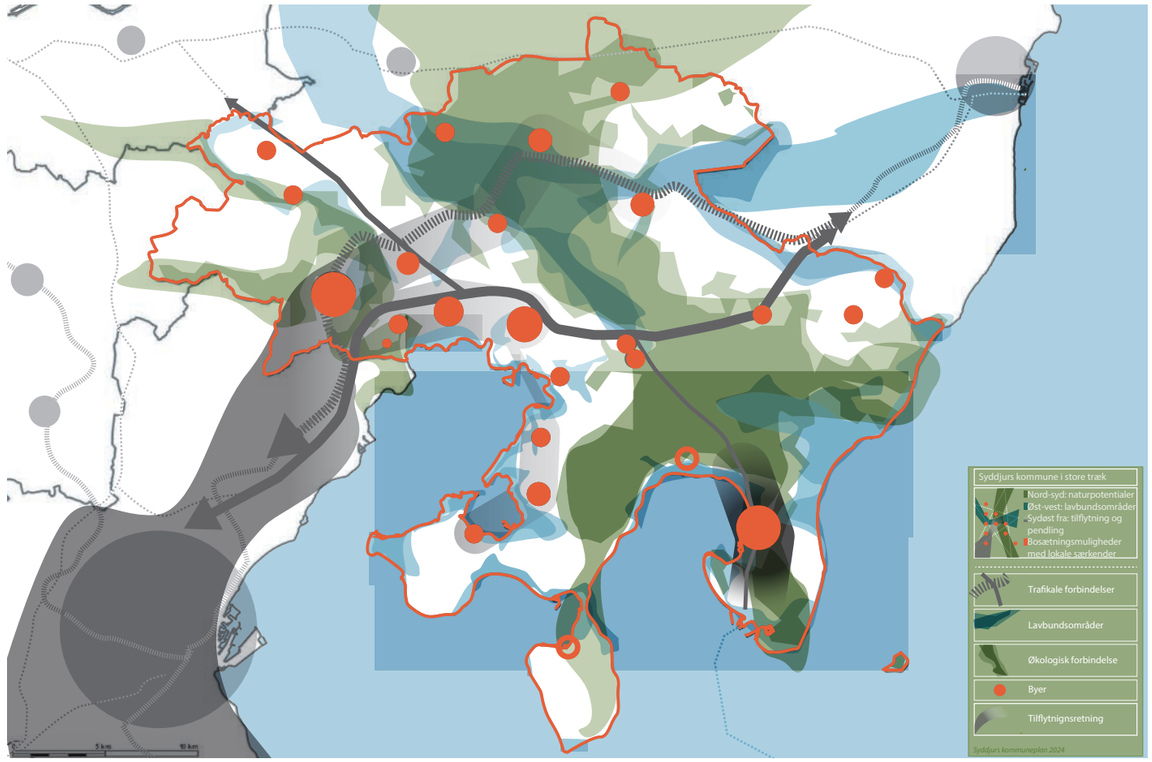
Miljøvurdering af forslag til planstrategi
En plan skal som udgangspunkt miljøvurderes, hvis det med planen i hånden er muligt at gennemføre en ændring eller indgriben i vores omgivelser.

Vision og forslag til planstrategi 2026 bliver ikke miljøvurderet, da den ikke muliggør direkte afledte anlæg eller ændringer. At gennemføre et anlæg eller ændring forudsætter, at kommunen gennemfører en efterfølgende kommune- og lokalplanlægning.

Når den efterfølgende kommuneplan og de følgende lokalplaner bliver udarbejdet, vil de mulige indvirkninger, der er på nærområderne ved realiseringen af planforslagene, blive vurderet.

Hvad angår vision og planstrategiens sammenhæng med Klimaplanen og bæredygtighed henvises til redegørelsen for "Beredskab og bæredygtighed" s. 42 - 45.

Nedenfor: "De store sammenhænge"
Kort fra kommuneplanens hovedstruktur. Her er grønt danmarkskort, lavbundsarealer og arealer udsat for havvandsstigninger , byzonebyer samt overordnede trafikale forbindelser fremhævet. Den overvejende tilflytning til kommunen er også fremhævet. To dagligvare-indkøbssteder er tilføjet.

EGNE NOTER

KILDER, VIDENSGRUNDLAG DEL 2

Arealerne i Syddjurs Kommune (s. 35 - 41)
Levin, G. 2025. Basemap05. Documentation of the data and method for elaboration of a land use and land cover map for Denmark. Aarhus University, DCE – Danish Centre for Environment and Energy.

Syddjurs Kommune. Vedtagede, gældende strategiske dokumenter med relevans for arealanvendelsen i det åbne land. Pr. juni 2026.

Beredskab og bæredygtighed (s. 43 - 45)
Rasmus Dahlberg og Ph.D. Iben Bjørnsson, Ph.D, RUC, SECURE No. 1, 2025: Resiliens som afskrækkelse, NATO's og EU's krav og forventninger til dansk modstandsdygtighed.

Daniel P. Aldrich, The University of Chicago Press, 2012. Building Resilience, Social Capital in Post-Disaster Recovery.

Udenrigsministeriet. 2022. Agenda 2030. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development, Verdensmål for bæredygtig udvilking. Dansk oversættelse.

UNDP. Danmarks kontor. De 17 verdensmål udgivet på www.undp.org/da/denmark

Klima Alliancen v. KL, Realdania, Concito og C40 cities. Januar 2026. Klimaalliancen - partnerskab til realisering af klimahandlingsplaner.

Rune Baastrup, Democracy X. Oplæg på byplanmøde 2. oktober 2025

Grundlag for planstrategi (s. 47 - 54)
Syddjurs Kommune. Kommuneplan 2024.

Torsten Bo Jakobsen, Butikker og byliv, COWI, 2016, "En værktøjskasse til udvikling af levende bymidter"

Lov om planlægning, Lovbekendtgørelse 2024-05-29 nr. 572

Lov om miljøvurdering, Lovbekendtgørelse 2023-01-03 nr. 4

Syddjurs Kommune, juni 2026